

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2023. GODINU

Podgorica, mart 2024. godina

Sadržaj

1. UVOD.....	4
2. ZAKONODAVNI OKVIR	5
3. AGENCIJA ZA ZAŠTITU KONKURENCIJE.....	6
3.1. Nadležnosti	6
3.2. Organizaciona struktura i administrativni kapaciteti	7
3.3. Finansiranje Agencije	9
3.3.1. Izvori finansiranja i struktura prihoda Agencije	9
4. SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA	10
5. INTERNA AKTA AGENCIJE ZA ZAŠTITU KONKURENCIJE	10
6. TRI SEGMENTA POLITIKE ZAŠTITE KONKURENCIJE.....	11
6.1. Zabranjeni sporazumi učesnika na tržištu.....	11
6.2. Zloupotreba dominantnog položaja	15
6.3. Kontrola koncentracije.....	16
7. KAZNENA POLITIKA ZA POVREDE ZAKONA	20
8. SEKTORSKE ANALIZE.....	30
9. MEĐUNARODNA SARADNJA	31
9.1. Međunarodna mreža za konkurenciju (ICN)	31
9.2. RCC: OECD-GVH.....	31
9.3. Evropska energetska zajednica (EEZ)	31
9.4. UNCTAD – Diskusiona grupa za međunarodnu saradnju.....	32
9.5. Bilateralna saradnja.....	32
9.6. Ostalo / Upitnici.....	34
9.7. STO - Pregled trgovinskih politika	34
9.8. Pomoć i podrška Agenciji procesu pristupanja EU i Monitoring EU	34
9.9. IPA 2020 – <i>Increasing the capacity of institutions harmonising and implementing of EU acquis in the area of Competitiveness and Innovation</i>	35
9.10. <i>Policy and Legal Advice Centre (PLAC)</i> projekat.....	35
10. DRŽAVNA POMOĆ	36
10.1. Zakonodavni okvir i podzakonski akti.....	36
10.2. IMPLEMENTACIJA ZAKONA O KONTROLI DRŽAVNE POMOĆI	37
11. ZAKLJUČAK.....	43
12. ZAVRŠNI RAČUN NA 2023. GODINU	45
12.1. Prihodi Agencije	45
12.2. Struktura rashoda	46
12.3. Tekući izdaci.....	46

12.4.	Izdaci za bruto zarade	46
12.5.	Izdaci za materijal i usluge.....	46
12.6.	Ostali izdaci I transferi.....	46
12.7.	Izvršenje Budžeta za 2023. godinu - Završni račun.....	48
12.8.	Opšti prihodi	48
12.9.	Prihodi od djelatnosti Agencije.....	48
12.10.	Ostali prihodi	49
12.11.	Izdaci.....	49
12.12.	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca i ostala lična primanja.....	50
12.13.	Ostala lična primanja	50
12.14.	Rashodi za materijal.....	50
12.15.	Rashodi za usluge.....	51
12.16.	Rashodi za tekuće održavanje	51
12.17.	Renta	52
12.18.	Ostali izdaci	52
12.19.	Transferi.....	52
12.20.	Kapitalni izdaci	53
12.21.	Otplata dugova	53
12.22.	Izvještaj o neizmirenim obavezama i drugi izvještaji	53
12.23.	Pokretna imovina	54
12.24.	Organizacija i kadrovska osposobljenost	54
12.26.	Budžetsko poslovanje	54
12.27.	Interna akta i služba za unutrašnju reviziju.....	54
12.28.	Javne nabavke	54
12.29.	Godišnji izvještaj internog revizora za 2023.godinu.....	55

1. UVOD

Pravo konkurencije jedan je od temelja savremene tržišne ekonomije, pa je njegova svrha da obezbijedi jednak položaj učesnika na tržištu, bez obzira na veličinu i tržišnu snagu. Zakonom o zaštiti konkurencije ("Sl. list CG", br. 44/12,13/18 i 145/21), (u daljem tekstu "**Zakon**"), zaštita konkurencije na tržištu Crne Gore je u nadležnosti Agencije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: "**Agencija**") od njenog osnivanja 2013. Godine.

Najvažnijim pravnim aktom države - Ustavom Crne Gore je definisano da se ekonomsko uređenje zasniva na slobodnom i otvorenom tržištu, slobodi preduzetništva i konkurencije, samostalnosti privrednih subjekata i njihovoj odgovornosti za preuzete obaveze u pravnom prometu, zaštiti i ravnopravnosti svih oblika svojine. Takođe, propisano je da je zabranjeno narušavanje i ograničavanje slobodne konkurencije i podsticanje neravnopravnog, monopolskog ili dominantnog položaja na tržištu.

U odnosu na definisanje tržišne Konkurencije, može se konstatovati da ista predstavlja osnovu funkcionisanja svake tržišne privrede i u tom kontekstu, tržišno takmičenje se javlja kao oblik suparništva između pojedinačno posmatranih učesnika na tržištu. Efektivna tržišna konkurencija predstavlja dinamički proces koji se ogleda u permanentnom naporu učesnika u pravcu razvoja inovacija i podsticanja tehnoloških promjena. Uporedo sa razvojem tržišne privrede, javlja se i veća potreba za regulisanjem pravila tržišne konkurencije.

Predmetni Izvještaj o radu Agencije za 2023. godinu, kreiran je na način da sublimira sve ciljeve politike zaštite konkurencije i kontrole državne pomoći, u skladu sa važećim zakonodavnim okvirom i nadležnostima Agencije. Izvještaj sadrži prikaz aktivnosti preduzetih tokom godine, a koje se odnose na pokrenute ili okončane postupke zabranjenih sporazuma i zloupotrebe dominantnog položaja, procjene koncentracija, pojedinačnih izuzeća sporazuma od zabrane, izrade sektorskih analiza u okviru pojedinih privrednih grana tržišta, međunarodnu saradnju i razmjenu iskustava sa organima i organizacijama za zaštitu konkurencije u Evropskoj Uniji i regionu, preduzetim aktivnostima na planu širenja svijesti o potrebi razumijevanja i unaprjeđenja politike konkurencije, prije svega među građanima i privrednim subjektima (*Competition advocacy*).

Takođe, sastavni dio izvještaja obuhvata i dio koji se odnosi na nadležnosti Agencije iz oblasti kontrole državne pomoći (prethodna i naknadna kontrola), odnosno svih postupaka sprovedenih u okviru navadenog sektora. Predmetni izvještaj sadrži dio koji se odnosi na finansijske iskaze te, s tim u vezi, i osvrt na Završni račun ove institucije.

2. ZAKONODAVNI OKVIR

2.1. Zakon o zaštiti konkurencije

Ključni propis kojim se uređuju način, postupci i mjere zaštite konkurencije u Crnoj Gori je Zakon o zaštiti konkurencije. Zakon se odnosi na sve oblike sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije od strane učesnika na tržištu na teritoriji Crne Gore, ali i na akte i radnje donijete, odnosno učinjene van teritorije Crne Gore, a koje za cilj ili posljedicu imaju narušavanje konkurencije u Crnoj Gori. Odredbama Zakona definisan je pravni okvir za poslovanje učesnika na tržištu, a Agenciji je ovlašćena da djeluje u slučajevima kada se njegove odredbe ne poštuju.

Podzakonski akti kojima se reguliše način i postupak sprovođenja Zakona, a kojima su ujedno transponovani relevantni dijelovi pravne tekovine¹ su:

- *Uredba o grupnom izuzeću vertikalnih sporazuma od zabrane;*
- *Uredba o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o istraživanju i razvoju;*
- *Uredba o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji;*
- *Uredba o grupnom izuzeću od zabrane sporazuma o distribuciji rezervnih dijelova i servisiranju motornih vozila;*
- *Uredba o grupnom izuzeću od zabrane sporazuma o prenosu tehnologije;*
- *Uredba o grupnom izuzeću od zabrane sporazuma u drumskom, željezničkom i saobraćaju u unutrašnjim vodama i sporazuma o konzorcijumu u linijskom pomorskom saobraćaju.*

Pored naprijed navedenih Uredbi usvojene od strane Vlade Crne Gore, Agencija primjenjuje i druge podzakonske propise koji obezbjeđuju primjenu pravne tekovine i prakse Evropske unije, a prije svega:

- *Uputstvo o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za sprovođenje koncentracije;*
- *Pravilnik o načinu i kriterijumima utvrđivanja relevantnog tržišta;*

¹ Regulatorna Komisija (EU) br. 330/2010 od 20. aprila 2010. o primjeni člana 101 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kategorije vertikalnih sporazuma i usaglašenih praksi; Regulatorna Komisija (EU) br. 1218/2010 od 14. decembra 2010. o primjeni člana 101 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na određene kategorije sporazuma o specijalizaciji; Regulatorna Komisija (EU) br. 1217/2010 od 14. decembra 2010. o primjeni člana 101 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na određene kategorije sporazuma o istraživanju i razvoju; Regulatorna Komisija (EU) br. 461/2010 od 27. maja 2010. o primjeni člana 101 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kategorije vertikalnih sporazuma i usaglašenih praksi u sektoru motornih vozila; Regulatorna Komisija (EU) br. 267/2010 od 24. marta 2010. o primjeni člana 101 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, na određene kategorije sporazuma, odluka i usaglašenih praksi u sektoru osiguranja; Regulatorna Komisija br. 906/2009 od 28. septembra 2009. o primjeni člana 81 (3) Ugovora na određene kategorije sporazuma, odluka i usaglašene prakse između kompanija u linijskom pomorskom saobraćaju; Regulatorna Savjeta br. 169/2009 od 26. februara 2009. o primjeni pravila o zaštiti konkurencije na prevoz u željezničkom, drumskom i saobraćaju u unutrašnjim vodenim putevima; Regulatorna Komisija (EU) br. 316/2014 od 21. marta 2014. o primjeni člana 101 stav 3 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na kategorije sporazuma o prenosu tehnologije; Obavještenje Komisije o utvrđivanju relevantnog tržišta za potrebe prava konkurencije Zajednice; Regulatorna Savjeta (EZ) br. 139/2004 od 20. januara 2004. o kontroli koncentracija između privrednih subjekata; Regulatorna Savjeta (EZ) br. 802/2004 od 7. aprila 2004. o primjeni Regulatorne Savjeta (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između privrednih subjekata.

- *Pravilnik o dopuni pravilnika o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za pojedinačno izuzeće sporazuma od zabrane;*
- *Pravilnik o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva za pojedinačno izuzeće od sporazuma;*
- *Pravilnik o obliku i sadržini službene legitimacije ovlašćenih lica i posebnog ovlašćenja za vršenje uvida.*

Kada je u pitanju privatno-pravna zaštita koja se odnosi na povrede prava konkurencije, u ovom trenutku se naknada štete prouzrokovana aktima i radnjama koje predstavljaju povredu konkurencije a koja je utvrđena rješenjem Agencije, ostvaruje u parničnom postupku pred nadležnim sudom, dakle prema opštim građanskim pravilima o naknadi štete.

3. AGENCIJA ZA ZAŠTITU KONKURENCIJE

3.1. Nadležnosti

Agencija za zaštitu konkurencije je osnovana u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti konkurencije, kao institucija sa javnim ovlašćenjima, koja samostalno i nezavisno obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti utvrđenih Zakonom. Agencija u skladu sa Zakonom, kroz redovni godišnji izvještaj o svom radu, izvještava Vladu i Skupštinu Crne Gore.

Dana 08.02.2013. godine, Agencija je registrovana u Centralni registar privrednih subjekata Poreske uprave, te zvanično otpočela sa radom. U skladu sa odredbom člana 72b Zakona Agencija je preuzela poslove Komisije za kontrolu državne pomoći dana 26.07.2018. godine.

Rad Agencije je u bitnome baziran na aktivnostima koji se odnose na zaštitu konkurencije na tržištu i kontrolu državne pomoći, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima. Rad Agencije, odnosno obavljanje navedenih poslova se realizuje u skladu sa raspoloživim ljudskim i materijalnim resursima. U primarne nadležnosti i ovlašćenja Agencije, a u skladu sa odredbama Zakona, spadaju sljedeće radnje:

- utvrđivanje zabranjenih sporazuma između učesnika na tržištu, te određivanje mjera, uslova i rokova za otklanjanje negativnih posljedica zabranjenih sporazuma;
- utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja i zabrana svakog postupanja koje dovodi do zloupotrebe, kao i određivanje mjera, uslova i rokova za otklanjanje negativnih posljedica takvog postupanja;
- ocjena dopuštenosti koncentracija preduzetnika i
- ocjena ispunjenja uslova za pojedinačna izuzeća sporazuma od zabrane.

U okviru poslova državne pomoći u skladu sa odredbama Zakona, spadaju:

- prethodna kontrola državne pomoći i
- naknadna kontrola državne pomoći.

3.2. Organizaciona struktura i administrativni kapaciteti

Rukovodne organe Agencije čine Savjet i direktor Agencije, koji su izabrani u toku 2022.godine. Savjet Agencije ima predsjednika i dva člana. Uslovi za imenovanje Savjeta Agencije i direktora Agencije, trajanje mandata i djelokrug rada, precizirani su odredbama Zakona.

Zaključno sa danom 31.12.2023. godine, u Agenciji je zaposleno 34 (tridesetčetiri) lica, od ukupno 55 predviđenih Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji broj: 06-040/23-310/6 od 31.05.2023.godine.

Radom Agencije rukovodi direktor, koji ima zamjenika. U izvještajnom periodu, odnosno krajem oktobra 2023. godine određen je vršilac dužnosti zamjenika direktora iz reda zapošljenih čiji mandat traje 6 mjeseci. U izvještajnom periodu je donijeta odluka o pokretanju javnog konkursa za izbor zamjenika direktora, koja je pred nadležnom Upravom za ljudske resurse.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije, organizovani su poslovi u okviru organizacionih jedinica, i to:

- *Sektor za zaštitu konkurencije;*
- *Sektor za kontrolu državne pomoći;*
- *Služba za opšte poslove i finansije i*
- *Odjeljenje za međunarodnu saradnju i informisanje javnosti*

Nadležnosti Sektora za zaštitu konkurencije, razvrstane su u četiri (4) odsjeka, i to:

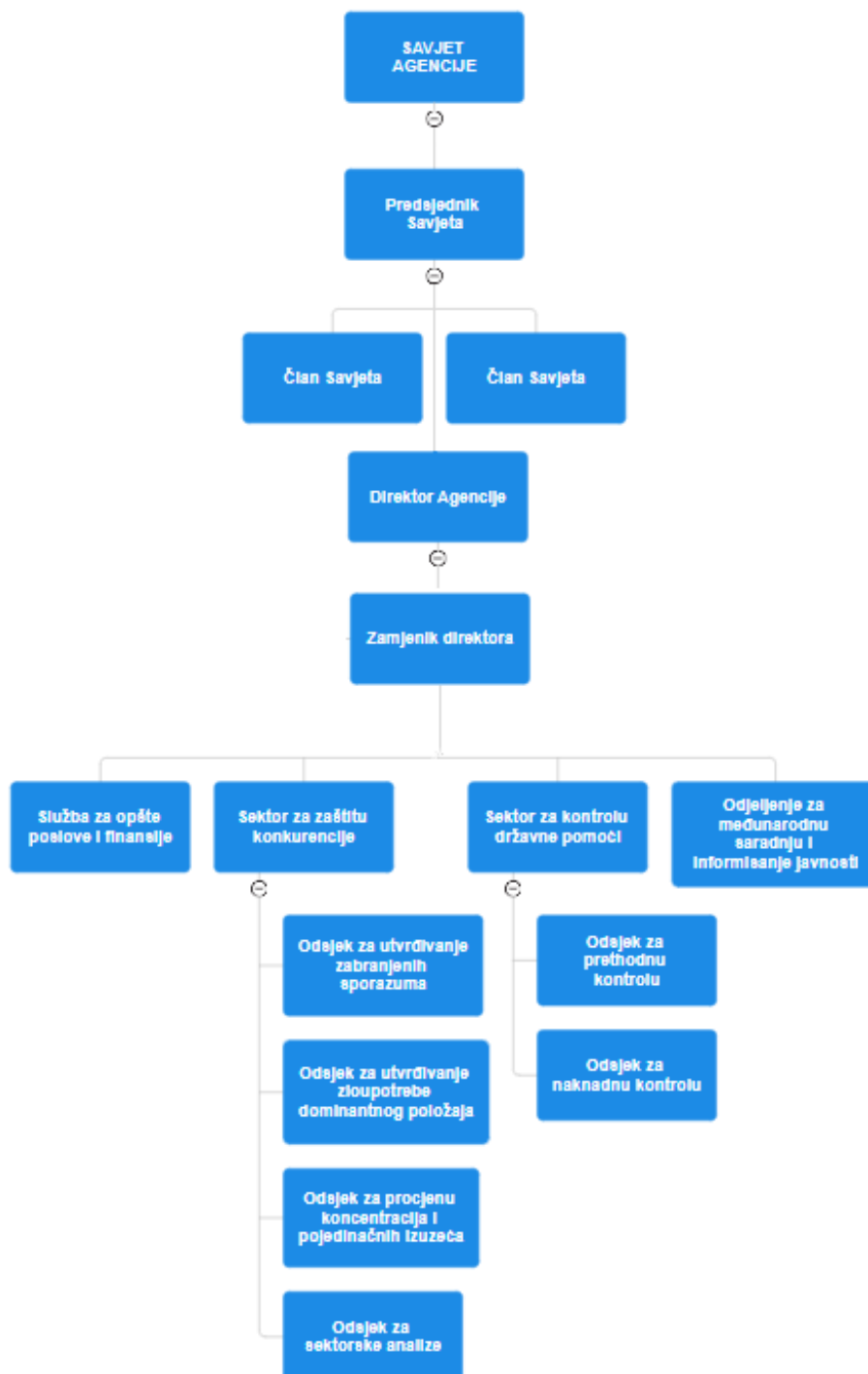
- *Odsjek za utvrđivanje zabranjenih sporazuma;*
- *Odsjek za utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja;*
- *Odsjek za procjenu koncentracija i pojedinačnih izuzeća i*
- *Odsjek za sektorske analize.*

Nadležnosti Sektora za kontrolu državne pomoći, razvrstane su u dva (2) odsjeka, i to:

- *Odsjek za prethodnu kontrolu i*
- *Odsjek za naknadnu kontrolu.*

Šematski prikaz unutrašnje organizacije i sistematizacije Agencije za zaštitu Konkurencije

Iako Agencija nastoji da kontinuirano jača svoje administrativne kapacitete, nesporna je činjenica da ista raspolaže sa nedovoljnim brojem službenika, odnosno da i dalje postoji potreba za dodatnim radnim angažmanom novih službenika, a sve imajući u vidu kompleksnost i obim poslova iz oblasti konkurencije i kontrole državne pomoći.

Ovo je posebno značajno, obzirom da je politika konkurencije ocijenjena kao razvojna politika, koja je jedan od četiri stuba funkcionisanja unutrašnjeg zajedničkog EU tržišta a koja se primjenjuje i u Crnoj Gori, ***te da je za pravilno i potpuno sprovođenje predmetne politike neophodno angažovanje većeg broja obrazovanog, stručnog i profesionalnog kadra, u odnosu na nešto skromniji kadar kojim je Agencija raspolagala u prethodnom periodu.***

3.3. Finansiranje Agencije

Budžet Agencije, kao ključni finansijski dokument koji pruža pregled plana prihoda i rashoda, utvrđen je Budžetom Crne Gore za 2023. godinu. Finansijski plan Agencije je u zakonskom roku pripremljen u skladu sa zaključcima i smjernicama Vlade Crne Gore i budžetom Agencije. Pored poštovanja naprijed navedenih akata, priprema Finansijskog plana je podrazumijevala i permanentno poštovanje principa efikasnog i efektivnog korišćenja svih resursa kojima raspolaže Agencija, a koji će omogućiti nesmetano izvršavanje zakonski utvrđenih aktivnosti.

3.3.1. Izvori finansiranja i struktura prihoda Agencije

Članom 24 stav 1 Zakona o zaštiti konkurencije propisano je da se sredstva neophodna za rad Agencije u izvršavanju poslova i zadataka utvrđenih Zakonom o zaštiti konkurencije i Zakonom kojim se uređuje državna pomoć obezbjeđuju iz: Budžeta Crne Gore, naknada koje se plaćaju Agenciji i ostalih izvora u skladu sa Zakonom.

Naknade se utvrđuju Tarifnikom, koji je donijela Agencija uz saglasnost Vlade Crne Gore. Visina naknada utvrđuje se za rješenja i akte koje izdaje Agencija pojedinim učesnicima na tržištu.

Predložena rješenja u Tarifniku daju mogućnost zainteresovanim učesnicima na tržištu da prije podnošenja zahtjeva Agenciji, budu upoznati sa nivoom naknada koje će snositi za izdavanje akata od strane Agencije po njihovom zahtjevu. Naknade se evidentiraju i nalaze na posebnom računu kod Centralne banke Crne Gore.

U skladu sa odredbama člana 25 Zakona, Završni račun Agencije podliježe godišnjoj DRI reviziji u skladu sa Zakonom. Isto tako, Agencija je u obavezi da, do kraja I kvartala tekuće godine, podnese Vladi Završni račun, odnosno da u istom roku Vladi i Skupštini Crne Gore

dostavi Izvještaj o radu za prethodnu godinu, radi usvajanja. S tim u vezi, a shodno Pravilniku o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave („Sl. list CG“, br. 32/10 i 14/11 i 16/13) Agencija je dana 26.02.2024. godine dostavila Ministarstvu finansija Završni račun na propisanim obrascima, koji je zaveden pod brojem 06-400/24-118/1.

Napominjemo da Agencija nema finansijsku nezavisnost, te da se u potpunosti finansira iz Budžeta Crne Gore, odnosno da je ista budžetska potrošačka jedinica.

Na osnovu iznijetog, Agencija je u obavezi da svoje finansijsko poslovanje vodi u svemu i u skladu sa propisima na snazi vezanim za budžetsko poslovanje, odnosno u skladu sa Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalnih samouprava, te da sačinjava finansijske iskaze u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština. Agencija će svoje finansijsko poslovanje i dalje sprovoditi u svemu i u skladu sa propisima budžetskih potrošačkih jedinica, a koje propise će uvijek bez rezervi ispoštovati i u potpunosti primjenjivati.

Plan prihoda Agencije za 2023. godinu pripremljen je u skladu sa zaključcima i preporukama Vlade Crne Gore, na osnovu usaglašenog stava sa Ministarstvom finansija.

Dio prihoda koji se izdvaja po osnovu naknada, predviđenih Tarifnikom o visini naknada koje se plaćaju u postupku pred Agencijom za zaštitu konkurencije, posebno je iskazan na računu Agencije, koji se vodi kod Centralne banke Crne Gore, uz napomenu da se isti ne mogu koristiti od strane Agencije, već se cjelokupni iznos ostvaren po ovom osnovu na kraju kalendarske godine prenosi u Budžet Crne Gore, tako da sredstva Budžeta Crne Gore predstavljaju glavni i jedini izvor finansiranja Agencije.

4. SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

U 2023. godini je primljeno **2 (dva)** zahtjeva za slobodan pristup informacijama i oba su usvojena.

5. INTERNA AKTA AGENCIJE ZA ZAŠTITU KONKURENCIJE

U toku 2023. godine, Agencija je usvojila sljedeća interna akta:

- Plan javnih nabavki za 2023. godinu, br.06-426/23-28/2 od 20.01.2023. godine;
- Izvještaj o radu za 2022. godinu,
- Popis imovine za 2022. godinu, broj 06-142/23-58/1 od 26.01.2023. godine;

- Plan integriteta, septembar 2022.godine, br.02-082/22-734/3, od 29.09.2022. godine koji važi 2(dvije) godine ,do kraja septembra 2024. godine
- Finansijski plan za 2023. godinu;
- Pravilnik o izmjenama I dopunama Pravilnika o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji, broj 06-040/23-310/1 od 31.05. 2023. godine i
- Kadrovski plan Agencije za zaštitu Konkurencije za 2023.godinu

6. TRI SEGMENTA POLITIKE ZAŠTITE KONKURENCIJE

6.1. Zabranjeni sporazumi učesnika na tržištu

Pokrenut postupak za utvrđivanje zabranjenog sporazuma

- **„Marco Polo Travel Agency“ d.o.o. Podgorica, „Inter travel club“ d.o.o. Podgorica i „Zinza group“ d.o.o. Podgorica**

Od strane Agencije u izvještajnom periodu pokrenut po službenoj dužnosti ispitni postupak u odnosu na privredna društva „Marco Polo Travel Agency“ d.o.o. Podgorica, „Inter travel club“ d.o.o.Podgorica i „Zinza group“ d.o.o.Podgorica, po Inicijativi za ispitivanje povrede konkurencije Skupštine Crne Gore, radi ispitivanja postojanja akata koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije, u smislu člana 8 stav 1 tačka 1 i 3 *Zakona o zaštiti konkurencije*.

U predmetnom postupku je u cilju pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja i prikupljanja podataka, u skladu sa članom 32 Zakona, izvršen nenajavljeni neposredni uvid u poslovnim prostorijama privrednih društava: „Marco Polo Travel Agency“ d.o.o. Podgorica, „Inter travel club“ d.o.o.Podgorica i „Zinza group“ d.o.o.Podgorica. Postupak koji se vodi pred Agencijom je u toku.

- **„Udruženje turističkih agencija Crne Gore“**

Od strane Agencije u izvještajnom periodu pokrenut po službenoj dužnosti ispitni postupak u odnosu na Udruženje turističkih agencija Crne Gore radi ispitivanja postojanja akata koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije, u smislu člana 8 stav 1 tačka 1 *Zakona o zaštiti konkurencije*.

Održana je usmena rasprava, donijeto Obavještenje o utvrđenim činjenicama, okolnostima i zaključcima u postupku, shodno odredbama člana 35 i 36 Zakona i donijeto Rješenje Agencije kojim je utvrđen zabranjeni sporazum na način što je Udruženje turističkih agencija Crne Gore

donijelo Cjenovnik usluga turističkih agencija, koji je imao za cilj ili posljedicu sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na relevantnom tržištu u smislu člana 8 stav 1 tačka 1 Zakona o zaštiti konkurencije. Agencija je rješenjem utvrdila da je predmetni sporazum zabranjen i ništav i Udruženju turističkih agencija Crne Gore naložila mjeru ponašanja shodno članu 59 Zakona.

- **„INA-Crna Gora“ d.o.o. Podgorica i „Jugopetrol“ AD Podgorica**

U ispitnom postupku koji je Agencija pokrenula po službenoj dužnosti u odnosu na privredna društva „Ina Crna Gora“ d.o.o. Podgorica i „Jugopetrol“ AD Podgorica, radi ispitivanja postojanja akata koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na relevantnom tržištu maloprodaje tečnog naftnog gasa (TNG) na teritoriji Crne Gore, u smislu člana 8 stav 1 tačka 1 i 6 i stav 2 Zakona o zaštiti konkurencije, u izvještajnom periodu, odrađena je Analiza uslova konkurencije na relevantnom tržištu TNG-a na teritoriji Crne Gore i održane su 4 usmene rasprave. Postupak koji se vodi pred Agencijom je u toku.

Upravni sporovi i prekršajni postupci

- Agencija je protiv privrednog društva „**Marco Polo Travel Agency“ d.o.o. Podgorica** kao i protiv odgovornog lica u tom pravnom licu podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, Sudu za prekršaje Podgorica. Postupak je u toku.
- Agencija je protiv privrednog društva „**Inter travel club“ d.o.o. Podgorica** kao i protiv odgovornog lica u tom pravnom licu podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, Sudu za prekršaje Podgorica. Postupak je u toku.
- Agencija je protiv privrednog društva „**Zinza group“ d.o.o. Podgorica** kao i protiv odgovornog lica u tom pravnom licu podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, Sudu za prekršaje Podgorica. Postupak je u toku.
- Agencija je protiv **Udruženje turističkih agencija Crne Gore** kao i protiv odgovornog lica u tom pravnom licu podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, Sudu za prekršaje Podgorica. Postupak je u toku.
- Postupak pred Sudom za prekršaje Podgorica, po zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka protiv **Veterinarske komore Crne Gore** i odgovornog lica u tom pravnom licu, je u toku.

- Postupak pred Upravnim sudom Crne Gore, po tužbi privrednog društva „**Jugopetrol**“ a.d. Podgorica protiv rješenja kojim je pokrenut postupak po službenoj dužnosti, je u toku.

- **„DMD Delta“ d.o.o Podgorica-distribucija žestokih alkoholnih pića**

Postupak po tužbi „DMD Delta“ d.o.o. Podgorica na Rješenje Agencije kojim je utvrđen zabranjeni sporazum u odnosu na privredni subjekt „DMD Delta“ d.o.o. Podgorica, na relevantnom tržištu distribucije žestokih alkoholnih pića na teritoriji Crne Gore, pred Upravnim sudom Crne Gore je u toku.

Prekršajni postupak pred Sudom za prekršaje Podgorica, koji je pokrenut protiv privrednog subjekta „DMD Delta“ d.o.o i odgovornog lica u istom, je u toku.

- **Odluka auto škola o novom cjenovniku obuke za sve kategorije vozila na relevantnom tržištu Opštine Nikšić**

U nastavku prekršajnog postupka, nakon od strane Agencije, podnijetih 7 (sedam) zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka Sudu za prekršaje - Odjeljenje Nikšić, protiv društava AUTO ŠKOLA „Zeleni signal“, sa registrovanim sjedištem na adresi V. Mićunovića br. 19, Nikšić, AUTO ŠKOLA „Kilkas“, sa registrovanim sjedištem na adresi Bulevar „13. jul“, br. 4, Nikšić, AUTO ŠKOLA „Tadić“, sa registrovanim sjedištem na adresi ul. Serdara Šćepana bb, Nikšić, AUTO ŠKOLA „Zarubica Company“, sa registrovanim sjedištem na adresi Bulevar „13. jul“ bb, Nikšić, AUTO ŠKOLA „Gold“, sa registrovanim sjedištem na adresi Manastirska br. 2, Nikšić, AUTO ŠKOLA „Filip“, sa registrovanim sjedištem na adresi Hercegovački put bb, Nikšić i AUTO ŠKOLA „Lucky Driver“, sa registrovanim sjedištem na adresi VI Crnogorske bb, Nikšić, zbog povrede konkurencije iz člana 8 stav 1 tačka 1) Zakona o zaštiti konkurencije, na tržištu pružanja usluga obuke za sve kategorije vozila od strane auto škola, pred Sudom za prekršaje su okončana preostala 4 (četiri) postupka, na način da su isti obustavljeni jer je nastupila zastarjelost za vođenje postupka.

- **„Prokom“ d.o.o. - „Denarius“ d.o.o**

Postupak po zasebno podnijetim tužbama na Rješenje kojim je utvrđen zabranjeni sporazum u odnosu na privredne subjekte „Prokom“ d.o.o. Podgorica i „Denarius“ d.o.o. Budva, na relevantnom tržištu pružanja usluga postprodajnih usluga, uslova garancije, servisne usluge, nabavke i prometa rezervnih djelova za motorna vozila na teritoriji Crne Gore, pred Upravnim sudom Crne Gore je u toku.

- **Jedinstveni cjenovnik tehničkih pregleda utvrđen od strane stanica za tehnički pregled vozila na relevantnom tržištu Opštine Bar**

Postupci po zasebno podnijetim tužbama podnešenim od strane privrednih subjekata „Ksenija“ d.o.o. Bar, „Metović International“ d.o.o.Bar, „Femić co“ d.o.o.Bar, „Capital Group“ d.o.o. Podgorica, „Lovćen auto“ d.o.o.Podgorica, „A3 Team“ d.o.o. Bar, „Ronkula „ d.o.o.Bar i „Auto kuća Šćekić“ d.o.o. Bar na Rješenje kojim je utvrđen zabranjeni sporazum u odnosu na privredne subjekte - stanice za tehnički pregled vozila „Ksenija“ d.o.o. Bar, sa registrovanim sjedištem na adresi Bjeliši bb, Bar, „Auto kuća Šćekić“ d.o.o. Bar, sa registrovanim sjedištem na adresi Polje 64 Bar, „Metović International“ d.o.o. Bar, sa registrovanim sjedištem na adresi Tomba bb, Bar, „Femić co“ d.o.o. Bar, sa registrovanim sjedištem na adresi Polje bb, Bar, „A3 Team“ d.o.o. Bar, sa registrovanim sjedištem na adresi Sutomore, Obala Iva Novakovića bb, Bar, „Ronkula“ d.o.o. Bar, sa registrovanim sjedištem na adresi Ronkula bb, Bar, „Capital Group“ d.o.o. Podgorica, PJ „Tehnički pregled vozila Capital Bar“ Bar, sa registrovanim sjedištem na adresi Polja bb, Bar, „Lovćen auto“ d.o.o. Podgorica, PJ 2 „Lovćen auto“ Bar, sa registrovanim sjedištem na adresi Beogradska br. 3., Bar, na relevantnom tržištu pružanja usluga tehničkog pregleda putničkih i teretnih vozila na teritoriji opštine Bar, pred Upravnim sudom Crne Gore su u toku.

U nastavku prekršajnog postupka u odnosu na privredni subjekt „Metović international“ d.o.o. Bar u ponovnom postupku donešeno je Rješenje od strane Suda za prekršaje Bar, kojim je okrivljeni oglašen krivim i izrečena novčana kazna u iznosu od 500.00 € za pravno lice i 300.00 € za odgovorno lice u pravnom licu.

U odnosu na privredni subjekt „A3 Team“ d.o.o. Bar, Viši sud za prekršaje Crne Gore je donio Rješenje kojim je okrivljeni oglašen krivim i izrečena novčana kazna u iznosu od 1000.00 € za pravno lice i 300.00 € za odgovorno lice u pravnom licu.

U izvještajnom periodu, za sve prekršajne postupke ukupno je preostalo 8 (osam) postupaka, koji se vode pred Sudovima za prekršaje Crne Gore i postupci su u toku, dok je za sve postupke u upravnom sporu koji se vode pred Upravnim sudom preostalo 12 (dvanaest) postupaka.

- **Inicijative za ispitivanje povrede konkurencije**

U toku 2023. godine Agencija je riješila 3 (tri) inicijative za ispitivanje povrede konkurencije, u dijelu zabranjenih sporazuma i to:

1. Agenciji je od strane privrednog subjekta „NRA Montenegro“ d.o.o. Podgorica podnijeta Inicijativa za ispitivanje povrede konkurencije, u smislu onemogućavanja ino transakcija tog privrednog subjekta, za djelatnost koju obavlja, od strane CKB banke.

2. Agenciji je podnijeta Inicijativa za ispitivanje povrede konkurencije od strane NVO Klaster prevoza Crne Gore, vezano za nepravilnosti uočene na tržištu pružanja usluga osiguranja putnika na teritoriji Crne Gore.
3. Agenciji je podnijeta Inicijativa za ispitivanje povrede konkurencije od strane „Inter Pharm“ d.o.o. vezano za neregularnosti u postupku javne nabavke.

- **Mišljenja**

Agencija je u izvještajnom periodu, u skladu sa nadležnostima iz člana 19 stav 2 tačka 16 i 21 Zakona, u odnosu na zabranjene sporazume, izdala 3 (tri) mišljenja po zahtjevu učesnika na tržištu:

1. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma,
2. Ministarstvo kapitalnih investicija,
3. Agencija za sprječavanje korupcije

6.2. Zloupotreba dominantnog položaja

U toku 2023. godine Agencija je riješila 3 (tri) inicijative za ispitivanje povrede konkurencije, i to:

- Inicijativa od strane privrednog društva „Pomorski saobraćaj“ d.o.o. Herceg Novi u vezi sa postupanjem Javnog preduzeća za upravljenjem morskim dobrom Crne Gore – tržište obavljanja djelatnosti linijskog pomorskog saobraćaja (za prevoz vozila i putnika) na relaciji Kamenari-Lepetane.
- Inicijativa od strane privrednog društva „Sea Pioneer Montenegro“ d.o.o. Herceg Novi u vezi sa postupanjem „Luke Kotor“ a.d. Kotor – tržište usluga pomorske pilotaže u Bokokotorskom zalivu.
- Inicijativa od strane privrednog društva „ZOPT“ d.o.o. Podgorica, pridružnica - Centar za profesionalnu rehabilitaciju lica sa invaliditetom, u vezi postupanja Ministarstva finansija, koje je kako su naveli dovelo u dominantan položaj Javnu ustanovu „Centar za profesionalnu rehabilitaciju“, na način što je predlogom Zakona o budžetu Crne Gore, koji je kao takav usvojen od strane Skupštine Crne Gore, omogućilo korišćenje sredstava za izvođenje Programa profesionalne rehabilitacije toj Javnoj ustanovi, a da isto nije omogućila ostalim izvođačima.

U toku su 2 (dvije) Inicijative za ispitivanje povrede konkurencije, i to:

- Inicijativa od strane privrednog društva „Top Logistics“ d.o.o. Podgorica u vezi sa postupanjem privrednog društva „MSC Montenegro“ d.o.o. Bar – tržište otpremanja i dopremanja robe pomorskim prevozom na teritoriji Luke Bar.
- Inicijativa od strane privrednog društva „Altmed“ d.o.o. Podgorica u vezi sa postupanjem privrednog društva „Fidelitas Pharm“ d.o.o. Bar – tržište lijekova.

Obavještenja – „Competition Advocacy“

U cilju efikasnog sprovođenja propisa o konkurenciji i politike konkurencije kao i širenja opšte svijesti o značaju konkurencije, od strane Agencije su u izvještajnom periodu izrađena obavještenja, kako slijedi:

- Obavještenje – „Competition advocacy“ prema Ministarstvu kapitalnih investicija Podgorica i Upravi pomorske sigurnosti i upravljanja lukama Bar, vazano za Inicijativu podnešenu od strane privrednog društva „Sea Pioneer Montenegro“ d.o.o. Herceg Novi, u vezi sa postupanjem privrednog društva „Luka Kotor“ a.d. Kotor, na tržištu usluga pomorske pilotaže u Bokokotorskom zalivu.
- Obavještenje – „Competition advocacy“ prema Ministarstvu saobraćaja i pomorstva kao resornom ministarstvu i Upravi pomorske sigurnosti i upravljanja lukama, vazano za Inicijativu podnešenu od strane privrednog društva „Pomorski saobraćaj“ d.o.o. Herceg Novi, u vezi sa postupanjem Javnog preduzeća za upravljenjem morskim dobrom Crne Gore – tržište obavljanja djelatnosti linijskog pomorskog saobraćaja (za prevoz vozila i putnika) na relaciji Kamenari-Lepetane.

6.3. Kontrola koncentracije

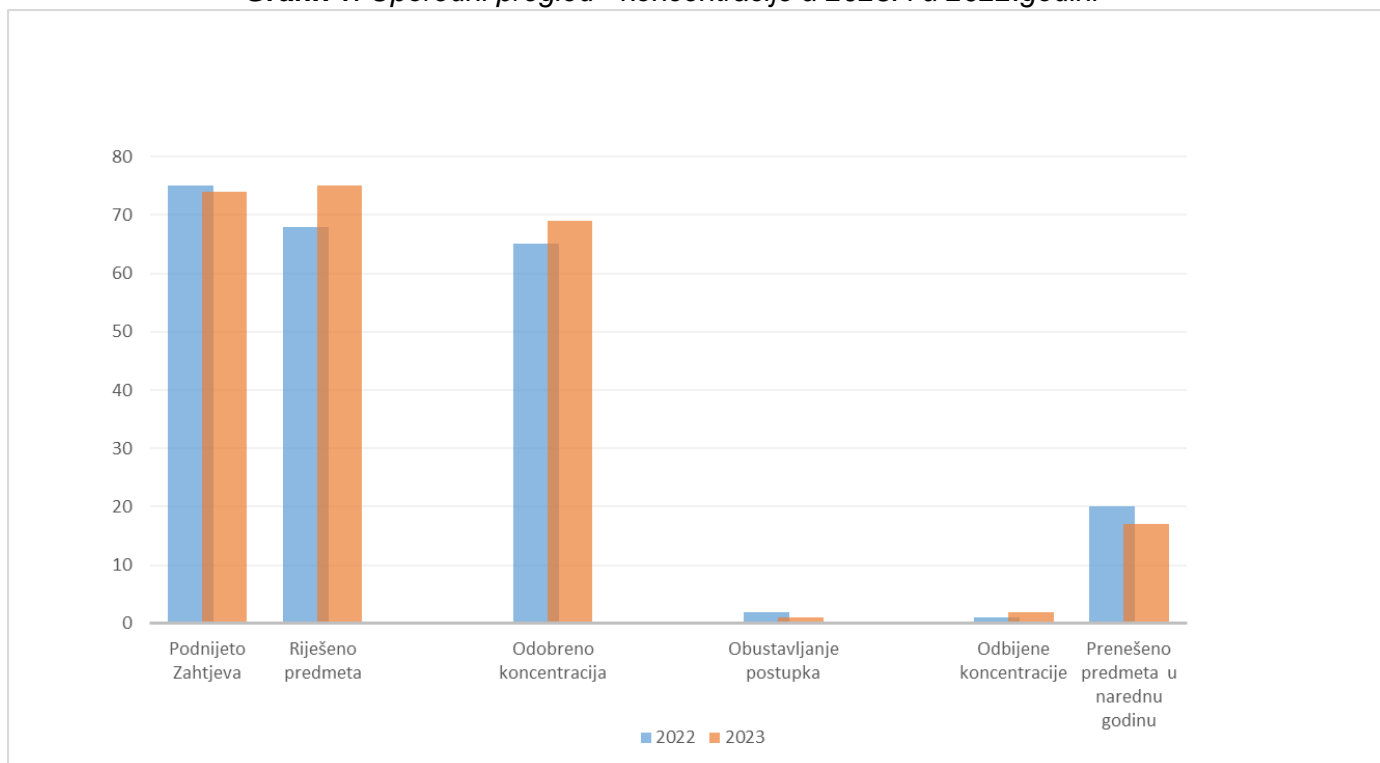
U izvještajnom periodu, Agencija je po zahtjevima za izdavanje odobrenja za sprovođenje koncentracije odlučila u sedamdesetpet (75) predmeta.

Od ukupno 75 riješenih koncentracija, 5 se odnose na zajedničko ulaganje, dok se 67 odnosi na sticanje kontrole, jedan postupak je obustavljen, a dva zahtjeva su odbijena. Na teritoriji Crne Gore sprovedeno je pet koncentracija, dok su ostalih 70 eksteritorijalne.

Od ukupnog broja odobrenih koncentracija najveći broj se odnosio na tržište telekomunikacija i medija, zatim slijedi automobilska industrija, te tržište pružanja bankarskih usluga i usluga osiguranja.

Grafik 1: Uporedni pregled - koncentracije u 2023. i u 2022. godini

Izvor: Agencija za zaštitu konkurencije

6.1.1 Odobrene koncentracije

Broj koncentracija riješenih u 2023. godini, a po zahtjevima za odobrenje koncentracija koje su prenijete iz 2022. godine, iznosio je 18 (osamnaest), i to:

- Ardoise – Fortenova;
- CEE BIG BV/Capital Plaza, Capital hotel, TCP Hotel;
- ZF Friedrichshafen AG,HELLA, NKG Spark Plug Europe,Clarios Germany/AHEAD;
- Porsche/RaceDepartment;
- Telemach BH/Miss Net Bihać;
- Telemach BH/TX Tv Tuzla;
- Softline Holding/ New Frontier Holding;
- NELT/Self Nest;
- OTP Group/Ilirika;
- Mercator CG/Franca marketi;
- VION/poslovanje Hausner i nepokretnosti Gebr.Hausner;
- Češka sporitelna/ Sberbank CZ;
- VW, Horizon Robotics/JV;
- VW/paragon semvox;

- ORBICO/Cedar Invesments;
- OTP Bank Nyrt/Joint –stock Commercial Morgtage bank „Ipoteka Bank“;
- Telekomunikacije Republike Srpske/ Trion Tel;
- Hemofarm/FemmaBiotic.

Broj koncentracija riješenih po zahtjevima za odobrenje koncentracija, a koje su podnijete u toku 2023. godine, iznosio je pedeset sedam (57), i to:

- Wienerberger AG/ Terreal Holding;
- Aps Holding Cyprus/ HoldCo East;
- Pettelar Effectemb.NV/ NVO Alter Modus;
- g-din A.Shnaider/ Expo Bank;
- VW/ NIRA Dynamics AB;
- Antenna Hu, Corvinus-Vodafone Hu;
- Delta Mill/ Prigan doo Bg;
- Jugopetrol/EKO Petrol Spuz;
- VW/ Imovina Hexad;
- Sava RE-Aplicatio Software Partner;
- Dulux Group/ N.P.T.;
- MTEL DOEL SMk/Neotel;
- PINI Italia, AMCO/ Ferrarini;
- HELIX, AGRANA/Beta Pura;
- Telemach Sl.,KTV Dravograd/NAKOM;
- CARIAD EST./Shangai;
- Masdar, Taaleri/ CUBIC Wind Energy;
- AIK banka/Eurobank Direktno a.d. Bg,
- CEE BIG/PKS-LATEX-HLC,
- ALFI PE SIS – VEMO TRADE ,
- Lamium Trade, H-Planet, Ivicom hold./ VE Rakova Bara;
- Telekom Srbija/Global Tel,
- Crossroad Adria/ dio poslovanja FCA Srbija;
- Nestle-PAI Partners/JV;
- DELTA Holding/Atled doo;
- Atlantic Grand/Strauss Adriatic Bg;
- Messer SE/Yeti Grupa;
- Volvo BSI, Renault s.a.s./JV;
- United Media Sarl/ASPN;
- B-Matrix nekretnine/Matrix Office Park;
- Deutsche Lufthansa AG/Italia Transporto Aereo;
- ORBICO/ASNOVA Hold.;

- CC Beverages Holding/ Brown-Forman Finland Oy;
- Assicurazioni Generali/ Liberty Seguros;
- ALFI RE, CBE Invest/QUADRO;
- Siemens Energy Holding/PRO INTEGRIS;
- Porsche/Levi Rally Center OY;
- Messer, Toyota/JV;
- Češka sporitelna/Personal finance;
- Generali Investments Hold./ Conning Holdings Ltd;
- NELT/ Neregelija/ D WAY Srbija;
- Lamium Trade Ltd/ Evelixon Trading Ltd./Grand Wind Park;
- Knjaz Miloš/ Pepsi Co;
- Arena Chanel Group/Arena Sport;
- Telekom Srbija/KDS Internet TV Zaječar;
- Telekom Srbija/Krajalić Komunikacije;
- MK Geen Energy, Evelixon trading/ Welbury-Bela Anta Bg, WBA Energy Bg;
- Telekom Srbija/Film klub extra Bg;
- Altena Holding Ltd. /Preduzeće IN Export doo Kruševac;
- Across Media Hold./I&F Mediabrands, I&F Accounting, I&F Lokomotiva;
- CEE BIG/RC Kraljevo RSB, RC Europe Epsilon RSB;
- Flutter Entertain. Holdings Ireland Ltd/Max Bet;
- Galenika/ Lifemedica;
- Petrol/Dio imovine Energospektar;
- Actis EU/ SKY Towers;
- Alta Pay Group/EKI Transfers doo Beograd;
- Talentis Internacional Construction Investments Kft./Lukovac Cement d.o.o.;

6.3.3 Pojedinačna izuzeća sporazuma od zabrane

U izvještajnom periodu, pokrenuto je šest postupka po zahtjevu stranaka za pojedinačno izuzeće sporazuma od zabrane, od kojih je jedan zahtjev prenijet iz 2022. godine.

Od pokrenutih postupaka odobreno je tri zahtjeva, i to: PHILIP MORRIS i BAR KOD; PHILIP MORRIS i KT&G; Lovćen osiguranje AD i Sava osiguranje; Rješenje o odbijanju Zahtjeva za produženje pojedinačnog izuzeća- Hemofarm AD Vršac i Famegra: ,dok su dva (2) predmeta prenijeta u 2024. godinu.

7. KAZNENA POLITIKA ZA POVREDE ZAKONA

U toku izvještajnog perioda od strane Agencije nije bilo izrečenih periodičnih kazni shodno članu 60 Zakona, što je rezultat saradnje učesnika na tržištu sa Agencijom u postupku prikupljanja informacija, podataka i dokumentacije, koji se odražava na izostanak izricanja procesnih penala sa nivoa Agencije, u toku 2023. godine.

Tabela 1. Pregled izdatih prekršajnih naloga koji su u toku

R/br	Broj predmeta	Naziv / Ime prekršioca	Broj prekršajnog naloga	Datum izdavanja prekršajnog naloga	Visina izrečene kazne od strane Agencije	Nije plaćeno, pokrenut postupak za sudsko odlučivanje	Odluka Suda za prekršaje / Višeg suda za prekršaje i visina izrečene kazne	Statut predmeta
1	UPI-04-354/20-74/11	Mtel d.o.o.	0022656860	09.02.21	806.953,09	da	Rješenjem Suda za prekršaje u Podgorici od 01.09.2021. godine, prekršajni nalozi stavljeni van snage. Protiv navedenog rješenja Agencija je izjavila žalbu. Rješenjem Višeg suda za prekršaje Crne Gore od 10.12.2021. god, uvažena žalba Agencije, ukinuto rješenje Suda za prekršaje u Podgorici i predmet vraćen na ponovni postupak.	u toku
	UPI-04-354/20-74/12	Vladimir Lučić	0022656852	09.02.21	1.000,00	da		u toku

2	04-354/21-902/5	Savana Commercial retail d.o.o.	0022656887	02.02.22	4.000,00	da		u toku
	04-354/21-902/6	Veselin Mijac	0022656879	02.02.22	1.000,00	da		u toku
3	UPI-04-354/23-21/14	Strabag d.o.o. Podgorica	0026557810	14.06.2023.	4,000,00	DA		U toku
	UPI-04-354/23-21/14	Miodrag Sekulić	0026557810	14.06.2023.	1,000,00	DA		U toku

Tabela 3: Pregled zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka - 2023. godine

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
1	Br. 02-UPI-8/1-18, Auto škola „Gold“		15.10. 2018.	Sud za prekršaje u Podgorici Odjeljenje Nikšić 30.03. 2018. godine auto škola „Gold“	PP.br.787/18-33 od 05.06. 2023. g Rješenje Suda za prekršaje u Podgorici, Odjeljenje u Nikšiću kojim se obustavlja prekršajni postupak protiv Auto škole „Gold“ i Miličević Ranka jer je nastupila zastarjelost za vođenje prekršajnog postupka				
2	Br. 02-UPI-8/1-18, Auto škola „Lucky driver“		15.10. 2018.	Sud za prekršaje u Podgorici Odjeljenje Nikšić 30.03.2018. godine auto škola „Lucky driver“	PP.br.791/18-33 od 05.06. 2023. g Rješenje Suda za prekršaje u Podgorici, Odjeljenje u Nikšiću kojim se obustavlja prekršajni postupak protiv Auto škole „Lucky Driver“ i Bulatović Ljiljane jer je nastupila zastarjelost za vođenje prekršajnog postupka.				
3	Br. 02-UPI-8/1-18, Auto škola „Tadić“		15.10. 2018.	Sud za prekršaje u Podgorici Odjeljenje Nikšić 30.03. 2018. godine auto škola „Tadić“. Žalba br. 04-UPI-8/106-18 od 05.01. 2021. godine, Agencije na Rješenje Suda za prekršaje Podgorica,	Rješenjem Pp. Br.790/18-32 od 20.03. 2020. godine, Suda za prekršaje Podgorica, Odjeljenje u Nikšiću, obustavljen postupak u odnosu na auto školu „Tadić“.				

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
				Odjeljenje u Nikšiću, kojim je obustavljen predmetni postupak.					
4	Br. 02-UPI-8/1-18, Auto škola „Zeleni signal”		15.10. 2018.	Sud za prekršaje u Podgorici Odjeljenje Nikšić 30.03. 2018. godine, auto škola „Zeleni signal”. Žalba br. 04-UPI-8/105-18 od 05.01.2021. godine, Agencije na Rješenje Suda za prekršaje Podgorica, Odjeljenje u Nikšiću, kojim je obustavljen predmetni postupak.	Rješenjem Pp. br. 786/18-32 od 20.03. 2020. godine, Suda za prekršaje Podgorica, Odjeljenje u Nikšiću, obustavljen postupak u odnosu na auto školu „Zeleni signal”.				
5	04-UPI-56/1-19 „Prokom” doo		24.07. 2019.	Sud za prekršaje u Podgorici 23.09. 2019. godine Žalba AZZK na rješenje PP 12312/19-7 od 15.07. 2021.godine	Rješenje Suda za prekršaje Podgorica PP.br.12312/19-7 od 15.07. 2021.godine, kojim se obustavlja postupak protiv Prokom i odgovornog lica, zbog apsolutne zastarijlosti za vođenje prekršajnog postupka. Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.1387/21-1 od 14.10. 2021.godine, uvažio žalbu Agencije, ukinuo rješenje PP.br.12312/19-7 od 15.07. 2021.godine i predmet vratio na ponovni postupak. Rješenjem Suda za prekršaje u Podgorici, PP br. 9034/21-7-27 od 01. 06. 2022. godine, obustavljen prekršajni postupak protiv okrivljenih „Prokom” doo Podgorica kao pravnog lica i Zdravka Kovača kao odgovornog lica u				

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
					pravnom licu (nastupila zastara za vođenje prekršajnog postupka).				
6	04-UPI-56/1-19 „Denarius“ doo		24.07. 2019.	<p>Sud za prekršaje u Podgorici 23.09.2019. godine</p> <p>Žalba Agencije na Rješenjem Suda za prekršaje u Podgorici, PP br. 5118/22-1 od 30.05.2022. godine</p>	<p>Rješenje Suda za prekršaje PP.br.13419/19-1 od 06.12. 2021.godine, kojim se okrivljeni „Denarius“ doo Budva i odgovorno lice Ivana Vuksanović oglašavaju krivim.</p> <p>Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.132/22-1 od 28.03.2022.godine, uvažio žalbu Denarius doo i ukinuo Rješenje Suda za prekršaje PP.br.13419/19-1 od 06.12.2021.godine, predmet vratio na ponovno odlučivanje. Rješenjem Suda za prekršaje u Podgorici, PP br. 5118/22-1 od 30.05. 2022. godine, obustavljen prekršajni postupak protiv okrivljenih „Denarius“ doo Budva kao pravnog lica i Ivane Vuksanović kao odgovornog lica u pravnom lic (nastupila zastara za vođenje prekršajnog postupka).</p> <p>Viši sud za prekršaje Crne Gore, Rješenjem PŽP. br. 1592/22-1 od 01.11.2022. godine, odbio kao neosnovanu žalbu Agencije i potvrdio rješenje Suda za prekršaje u Podgorici, PP. br. 5118/22-1 od 30.05. 2022. godine.</p>	„Denarius“ doo Budva kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 700,00 €, a odgovorno lice u pravnom licu Ivana Vuksanović novčanom kaznom u iznosu od 200,00 €.			
7	04-UPI-18/1-20 „Capital Group“ doo Podgorica PJ Tehnički pregled vozila		16.03. 2020.	<p>12.05. 2020. godine Sud za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar</p> <p>Žalba AZZK na Rješenje Suda za prekršaje</p>	<p>Rješenje Suda za prekršaje Budva-Odjeljenje Bar PP.br.788/20-I od 27.01.2022.godine, kojim se obustavlja postupak protiv okrivljenih Capital group i Zlatka Petričića.</p>				

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
	„Capital Bar“			PP.788/20/I od 27.01.2022.godine	Viši sud za prekršaje Crne Gore, Rješenjem PŽP. br. 409/22-1 od 20.07.2022. godine, uvažio žalbu Agencije, ukinio rješenje Suda za prekršaje Bar, PP. br. 788/20-I od 27. 01. 2022. godine i predmet vratuo na ponovno odlučivanje.				
8	04-UPI-18/1-20 „Lovćen auto“ doo Podgorica, PJ 2 „Lovćen auto“ Bar		16.03.2020.	12.05.2020.godine Sud za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar Žalba AZZK na rješenje PP.br.787/20-III od 21.09.2021.godine Žalba AZZK na rješenje PP.br.142/22-III od 16.03.2022.godine	Rješenje Suda za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar, PP.br.787/20-III od 21.09.2021.godine kojim se okrivljeno pravno lice Lovćen auto doo i Krivokapić Marko kao odgovorno lice u pravnom licu oslobađaju krivice jer nije dokazano da su učinili prekršaj za koji je protiv njih pokrenut prekršajni postupak. Viši Sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br. 1605/21-1 od 29.12.2021. godine, uvažio žalbu Agencije, poništio Rješenje PP. br. 787/20-III od 21. 09. 2021. godine i predmet vratio na ponovni postupak. Rješenje Suda za prekršaje Budva, odjeljenje Bar, PP.br. 142/22-III od 16.03.2022.godine kojim se okrivljeno pravno lice „Lovćen auto“ doo Podgorica i Krivokapić Marko kao odgovorno lice u pravnom licu oslobađaju krivice jer nije dokazano da su učinili prekršaj za koji je protiv njih pokrenut prekršajni postupak. Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.951/22-1 od 01.11.2022.godine odbio žalbu Agencije kao neosnovanu i potvrdio Rješenje		Agencija uputila Zahtjev za zaštitu zakonitosti VDT-u, protiv rješenja PP.br.142/22-III od 16.03.2022.godine i Višeg suda PŽP br.951/22-1 od 01.11.2022.godine.		

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
					PP.br.142/22-III od 16.03.2022.godine.				
9	04-UPI-18/1-20 „Ksenija“ doo Bar		16. 03. 2020.	12.05.2020. godine Sud za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar Žalba AZZK na rješenje PP.784/20-III od 27.04.2021 godine	Rješenje Suda za prekršaje Budva, odjeljenje Bar PP.br.784/20-III od 27.04.2021 godine kojim se okrivljeno pravno lice „Ksenija“ doo i Todorović Jasmina kao odgovorno lice u pravnom licu oslobađaju krivice jer nije dokazano da su učinili prekršaj. Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.1051/21-7-4 od 26.10.2021.godine uvažio žalbu Agencije, poništio rješenje PP.br.784/20-III od 27.04.2021.god.i predmet vratio na ponovni postupak Rješenje Suda za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar PP.br.2207/21-III od 18.04.2022.godine kojim se DOO Ksenija i Todorović Jasmina oglašavaju krivim. Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.943/22-4 od 12.12.2022.godine odbio žalbu okrivljenih i potvrdio Rješenje Suda za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar PP.br.2207/21-III od 18.04.2022.godine.	1467,50 €, pravno lice Ksenija doo 400,00 €, odgovorno lice u pravnom licu Todorović Jasmina			
10	04-UPI-18/1-20 „Femić Co“ doo Bar		16. 03. 2020.	12.05.2020. godine Sud za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar Žalba AZZK na rješenje PP.783/20-II od 01.04. 2021 godine	Rješenje Suda za prekršaje Budva, odjeljenje Bar PP.br.783/20-II od 01.04.2021 godine kojim se okrivljeno pravno lice „Femić co“ doo i Femić Vladan kao odgovorno lice u pravnom licu oslobađaju krivice jer nije dokazano da su učinili prekršaj. Viši sud za prekršaje je Rješenjem	1000,00 €, pravno lice “ Femić“ doo 420,00 €, odgovorno lice u pravnom licu Femić Vladan			

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
					<p>PŽP.br.940/21-6 od 28.06.2021.godine uvažio žalbu Agencije, poništio rješenje PP.br.783/20-II od 01.04.2021.godine i predmet vratio na ponovni postupak.</p> <p>Rješenje Suda za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar, PP br.1237/21-II od 04.04.2022.godine kojim se Femić doo i Femić Vladan oglašavaju krivim za prekršaj koji im se stavlja na teret.</p> <p>Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.1011/22-3 od 25.11.2022.godine odbio žalbu okrivljenih i potvrdio rješenje PP.br.1237/21-II od 04.04.2022.godine</p>				
11	04-UPI-18/1-20 „Ronkula“ doo Bar		16.03.2020.	<p>12.05.2020.godine Sud za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar</p> <p>Žalba AZZK na rješenje PP.781/20-III od 21.09.2021.godine</p>	<p>Rješenje Suda za prekršaje Budva, odjeljenje Bar PP.br.781/20-III od 21.09.2021.godine, kojim se okrivljeno pravno lice „Ronkula“ doo i Filipović Danica kao odgovorno lice u pravnom licu oslobađaju krivice jer nije dokazano da su učinili prekršaj.</p> <p>Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.1612/21-3 od 08.12.2021.godine uvažio žalbu Agencije, poništio rješenje PP.br.781/20-III od 21.09.2021.god.i predmet vratio na ponovni postupak</p> <p>PP. 2292/21-III od 18.04.2022. godine Rješenje suda za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar kojim se Ronkula doo i odgovorno lice Filipović</p>	Pravno lice Ronkula doo kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 741,66 €, a odgovorno lice Filipović Danica novčanom kaznom u iznosu od 400,00 €.			

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
					<p>Danica oglašavaju krivim</p> <p>-Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.945/22-3 od 25.11.2022.godine odbio žalbu okrivljenih i potvrdio rješenje PP.br.2292/21-III od 18.04.2022.godine</p>				
12	04-UPI-18/1-20 „Metović International“ doo Bar		16.03.2020.	<p>12.05.2020. godine Sud za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar</p> <p>Žalba AZZK na rješenje PP.785/20-I od 10.05.2021. godine</p>	<p>Rješenje Suda za prekršaje Budva, odjeljenje Bar PP.br.785/20-I od 10.05.2021.godine kojim se okrivljeno pravno lice „Metović International“ doo i Metović Jasmina kao odgovorno lice u pravnom licu oslobađaju krivice jer nije dokazano da su učinili prekršaj.</p> <p>Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.1216/21-1 od 18.10.2021.godine uvažio žalbu Agencije, poništio rješenje PP.br.785/20-I od 10.05.2021.godine i predmet vratio na ponovni postupak.</p> <p>-Rješenje Suda za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar PP.br.1998/21-I od 25.01.2023.godine kojim se Metović international kao pravno lice i Jasmina Metović kao odgovorno lice u pravnom licu oglašavaju krivim.</p> <p>Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.563/23-1 od 21.06.2023.godine odbio žalbu adv.Milonje Raičevića, branioca „Metović international“ i</p>	<p>Metović international kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 500,00 €, a odgovorno lice Metović Jasmina novčanom kaznom u iznosu od 300,00 €.</p> <p>Metović international kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 500,00eura, a odgovorno lice Metović Jasmina novčanom kaznom u iznosu od 300,00 eura.</p>			

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
					potvrdio Rješenje Suda za prekršaje Budva-Odjeljenje Bar br.PP.br.1998/21-I od 25.01.2023-god.				
13	04-UPI-18/1-20 „Auto kuća Ščekić“ doo Bar		16.03.2020.	12.05.2020. godine Sud za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar Žalba AZZK na rješenje PP.782/20-I od 10.05.2021. godine	Rješenje Suda za prekršaje Budva, odjeljenje Bar PP.br.782 /20-I od 10.05.2021 godine, kojim se okrivljeno pravno lice „Auto kuća Ščekić“ doo i Ščekić Rajko kao odgovorno lice u pravnom licu oslobađaju krivice jer nije dokazano da su učinili prekršaj Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.1099/21-7-1 od 18.10.2021.godine, uvažio žalbu Agencije, poništio rješenje PP.br.782/20-I od 10.05.2021.godine i predmet vratio na ponovni postupak. Rješenje Suda za prekršaje Budva, odjeljenje Bar PP.br.1999/21-I od 17.03.2022.godine, kojim se doo Ščekić i odgovorno lice Rajko Ščekić oglašavaju krivim. Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.980/22-1 od 28.11.2022.godine odbio žalbu adv.Milonje Raičevića i potvrdio rješenje PP.br.1999/21-I od 17.03.2022.godine	Pravno lice DOO Ščekić kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 €, a odgovorno lice u pravnom licu Rajko Ščekić 300,00 €.			
14	04-UPI-18/1-20 „A3 Team“ doo Bar		16.03.2020.	12.05.2020. godine Sud za prekršaje Budva, Odjeljenje Bar Žalba Agencije na Rješenje PP.br.786/20-II od	Rješenje Suda za prekršaje Budva, odjeljenje Bar PP.br.786/20-II od 05.10.2022. godine kojim se okrivljeno pravno lice DOO A3 TEAM i Miloš Knežević kao odgovorno lice u	Pravno lice DOO A3 Team kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 1000.00 eura, a odgovorno lice u pravnom licu Knežević Miloš novčanom kaznom			

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
				05.10.2022. godine	pravnom licu oslobađaju krivice jer nije dokazano da su učinili prekršaj Viši sud za prekršaje je Rješenjem PŽP.br.1963/22-4 od 21.07.2023. godine uvažio žalbu Agencije, preinačio Rješenje Suda za prekršaje PP.br.786/20-II od 05.10.2022.godine i kaznio DOO A3 Team i odgovorno lice u pravnom licu Miloša Kneževića	u iznosu od 300,00 eura			
15	UPI-04-354/21-56/3 „DMD Delta“ doo Podgorica		29. 04. 2021.	11.05. 2021.godine Sud za prekršaje Podgorica					
16	UPI-04-354/22-43/1 „Ina Crna Gora“		06.04. 2022.	Sud za prekršaje Podgorica 12.05.202.godine					
17	UPI-04-354/22-43/1 „Jugopetrol“ AD Podgorica		06.04. 2022.	Sud za prekršaje Podgorica 12.05.2022. godine					
18	UPI-04-354/22-45/1 „Veterinarska komora“ Crne Gore		14. 04. 2022	Sud za prekršaje Podgorica 26.05.2022. godine					
19	UPI-04-354/21-33/6 “Mtel” doo Podgorica		Rješenje o odbrenju koncentracije 20.05. 2021.	29.04.2021. godine Sud za prekršaje Podgorica	Rješenjem od 24.03.2023.god,okrivljeni oslobođeni krivice. Agencija je izjavila žalbu protiv navedenog rješenja.				
20	UPI-04-354/21-112/20 “Mercator-CG” doo		Rješenje o odbrenju koncentracije 02.12. 2021.	21.12.2021. godine Sud za prekršaje Podgorica					

R/B r	Broj predmeta	Postupak pred AZZK		Podnijet zahtjev sudu	Odluka suda za prekršaje	Određena kazna	Podnijet zahtjev tužilaštvu	Kontrolni zahtjev podnesen sudu	Napomena
		Zaključak o pokretanju postupka	Rješenje						
21	UPI-04-354/22-62/11 "HIFA OIL CG"		Rješenje odbr.koncepcije 07.11.2022.	23.12.2022. godine Sud za prekršaje Podgorica					

8. SEKTORSKE ANALIZE

Agencija je u izvještajnom periodu sprovodila istraživanja tržišta u cilju boljeg razumijevanja pojedinih sektora, odnosno relevantnih tržišta, dubinskih analiza tržišta ili pojedine prakse na tržištu, i to prije svega na tržištima koja ukazuju na slabosti njegovog funkcionisanja.

Imajući u vidu predmetne aktivnosti tokom izvještajnog perioda, ukazujemo da je Agencija izvršila sljedeće aktivnosti:

- Analiza uslova konkurencije na relevantnom tržištu TNG (tečnog naftnog gasa) na teritoriji Crne Gore, za potrebe predmeta;
- Analiza prodaje piva na teritoriji Crne Gore, za potrebe inicijative;

Tekst Analize naftnih derivata na teritoriji Crne Gore je u finalnoj fazi izrade, dok je u toku Analiza maloprodaje i veleprodaje prehrambenih proizvoda na teritoriji Crne Gore za period 2018.-2022. godine, koja će biti proširena sa podacima iz 2023. godine. U oktobru 2023. godine započeta je Analiza na tržištu uvoza, veleprodaje i maloprodaje određenim prehrambenim proizvodima na teritoriji Crne Gore, za period 2019 – septembar 2023. godina.

NENAJAVLJENI UVIDI

- Agencija je dana 19.05.2023. godine po pokrenutom ispitnom postupku po službenoj dužnosti, **izvršila tri (3) nenajavljena neposredna uvida u poslovnim prostorija** u sljedećim društvima: društvu sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet roba i usluga export-import „**MARCO POLO TRAVEL AGENCY**“-PODGORICA, „**INTER TRAVEL CLUB**“ doo za proizvodnju, promet i usluge export-import Podgorica i **DOO „ZINZA GROUP**“ za proizvodnju, promet, usluge i e-commerce, na **relevantnom tržištu pružanja agencijskih usluga rezervacije hotelskog smještaja u zemlji i inostranstvu**. Prikupljanje podataka neposrednim uvidom je ocijenjeno kao neophodno radi ispitivanja postojanja akata koji za cilj ili posljedicu imaju ili mogu imati

sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije u smislu člana 8 stav 1 tačka 1 i 3 Zakona o zaštiti konkurencije („Sl. list CG“, br. 44/12,13/18 i 145/21).

9. MEĐUNARODNA SARADNJA

Međunarodna saradnja Agencije za zaštitu konkurencije se odnosi na unapređenje saradnje i odnosa sa drugim državnim i međunarodnim organizacijama o pitanjima koja se tiču konkurencije.

9.1. Međunarodna mreža za konkurenciju (ICN)

Agencija je članica Međunarodne mreže za konkurenciju (*International Competition Network – ICN*) od 2007. godine. Saradnja u okviru ove mreže nastavila se i tokom 2023. godine. ICN je međunarodno tijelo isključivo posvećeno sprovođenju Zakona, čiji su članovi nacionalna i multinacionalna tijela za zaštitu konkurencije.

Učešće Agencije na godišnjoj konferenciji Međunarodne mreže za konkurenciju u oktobru 2023. godine. Na konferenciji je razgovarano o aktuelnim tendencijama u oblasti konkurencije i izazovima koji očekuju nadležna tijela, ulozi sudova u kartelnim predmetima, digitalnim koncentracijama.

9.2. RCC: OECD-GVH

Agencija je aktivna u projektima Regionalnog centra za konkurenciju u Budimpešti (RCC), koji predstavlja partnerski projekat Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD-a) i mađarskog tijela za zaštitu konkurencije (GVH), s ciljem pružanja pomoći u jačanju kapaciteta i sprovođenju politike zaštite konkurencije u regionima Istočne, Jugoistočne i Centralne Evrope, kroz organizovanje radionica za predstavnike tijela za zaštitu konkurencije.

9.3. Evropska energetska zajednica (EEZ)

Agencija je potpisnica Ugovora o osnivanju EEZ mreže, zaključenog između tijela za zaštitu konkurencije regiona i Sekretarijata Evropske energetske zajednice, 23.11.2012. godine, u Beču. EEZ je usmjerena na investicije, ekonomski razvoj, sigurnost snabdijevanja energijom socijalnu stabilnost i predstavlja prvi institucionalni projekat pokrenut od strane zemalja Jugoistočne Evrope koje nijesu članice EU. Svrha Evropske energetske zajednice mreže za zaštitu konkurencije je da pruži doprinos koherentnoj i dosljednoj primjeni i sprovođenju pravnih tekovina koje se odnose na zaštitu konkurencije u sektorima struje, gasa i nafte, unutar zemalja potpisnica i na regionalnim tržištima. Koherentna i dosljedna primjena i

sprovedenje pravila konkurencije Evropske unije će pomoći otvaranju tržišta, unapređenje zaštite potrošača i podsticaja investicija u regionu. U cilju razmjene znanja i iskustva, te daljeg unapređenja stručnosti tima AZK, načelno je dogovorena organizacija programa stažiranja službenika Agencije u sjedištu Evropske energetske zajednice u predstojećem periodu.

9.4. UNCTAD – Diskusiona grupa za međunarodnu saradnju

Agencija je članica Diskusione grupe za međunarodnu saradnju UNCTAD (konferencija UN za trgovinu i razvoj), koja broji preko 30 članova, uključujući organe za zaštitu konkurencije, međunarodne organizacije i razvojne partnere, koji su geografski zastupljeni u različitim regionima i podregionima širom svijeta.

9.5. Bilateralna saradnja

U kontekstu realizacije ranije potpisanih bilateralnih saradnji, sprovedene su sljedeće aktivnosti sa zemljama potpisnicama:

Republika Albanija - učešće na međunarodnoj konferenciji „Zaštita konkurencije i evropska integracija“, održanoj u Tirani u novembru 2023. godine;

Republika Austrija – nastavak saradnje sa Federalnim tijelom za konkurenciju Austrije (BWB). Saradnja se bazira na planu jačanja administrativnih kapaciteta i pružanju ekspertske podrške kojim bi bio „oživljen“ Memorandum o saradnji potpisan između institucija 2013. godine. Dogovoreno je održavanje online sastanka između stručnih službi dviju institucija na kojoj će biti dogovoreni modaliteti saradnje u narednom periodu.

Republika Hrvatska - sastanak s hrvatskim ambasadorom u Crnoj Gori. Prvi bilateralni kontakt između AZK i Ambasade Hrvatske u Crnoj Gori na planu unapređenja saradnje u okviru oblasti konkurencije i državne pomoći u pogledu ispunjenja obaveza definisanih završnim mjerilima u poglavlju 8 – *Konkurencija*.

Republika Italija - u februaru 2023. godine, predstavnici AZK susreli su se s ambasadorom Italije u Crnoj Gori Andreinom Marselom (*Andreina Marsella*). Sastanak je bio posvećen mapiranju izazova u oblasti konkurencije gdje bi italijanske kolege mogle pružiti podršku Agenciji na planu ispunjenja ključnih izazova definisanih završnim mjerilima u poglavlju 8 – *Konkurencija*.

Francuska Republika - predstavnici AZK sastali su se s ambasadorom Francuske u Crnoj Gori Kristijanom Timonijeom (*Christian Thimonier*). Inicirano je uspostavljanje bilateralne saradnje između Agencije i francuskih institucija nadležnih za oblast konkurencije, kao i o potencijalnim vidovima saradnje na planu evropskih integracija. Na

Mađarska- Dana 20. novembra 2023. godine, Agencija za zaštitu konkurencije Crne Gore (AZK) i Mađarsko nacionalno tijelo za zaštitu konkurencije (GVH) potpisali su Memorandum o saradnji. Ova saradnja će, između ostalog, doprinijeti što bržem usklađivanju crnogorskog zakonodavnog okvira u oblasti konkurencije s pravilima Evropske unije. Odnose GVH-a i AZK odlikuju dobra saradnja, koja će dodatno biti unaprijeđena ovim memorandumom.

Savezna Republika Njemačka - U toku februara 2023. godine, predstavnici AZK sastali su se s njemačkim ambasadorom u Crnoj Gori Peterom Feltenom. Na sastanku je razgovarano o postojećim aktivnostima koje se sprovode u saradnji *Bundeskartellamt*-a i Agencije, kao i mogućim vidovima unapređenja postojeće bilateralne saradnje u oblastima konkurencije i državne pomoći.

Kontinuirana podrška *Bundeskartellamt*-a nastavljena je kroz obuke održanu u prostorijama Agencije u sljedećim terminima:

- U periodu 20-21. aprila održana je obuka posvećena procjeni konkurencije od strane njemačkog eksperta Feliksa Engelsinga (*Felix Engelsing*);
- U periodu 24-25. aprila održana je obuka posvećena zloupotrebi dominantnog položaja sprovedena od strane Malin Larson (*Malin Larsson*);
- Ekspertkinje Sandra Vajsvajler (*Sandra Weisweiler*) i Juliane Šulce-Venink (*Juliane Schulze-Wehninck*) su u periodu 29-31. maja održale radionice posvećene nenajavljenim uvidima, *bid rigging*-u i koncentracijama u oblasti farmacije;
- Održani su pripremni sastanci sa njemačkom eksperticom Sonjom Keske oko budućih radionica na temu ekonomskih analiza;
- Održan je konsultativni sastanak sa njemačkim ekspertom za državnu pomoć Andreasom Klafkijem u periodu 21-23. jun. na kojem je dogovorena saradnja u oblasti državne pomoći u narednom periodu;
- U periodu 20-21. novembra, održana je obuka na teme vezane za manipulacije ponudama na javnom konkursu, obračunavanja kazni u postupcima koji se tiču kartela, kao i za pravila konkurencije koja se tiču farmaceutskih proizvoda, koju su vodile ekspertkinje Vajsvajler i Šulce-Venink;
- Obuka o njemačkim iskustvima koja mogu biti od koristi Crnoj Gori u konkretnim aktuelnim slučajevima koji se tiču pitanja dodjele državne pomoći, koju je vodio dr Andreas Klafki, održana je 29. novembra.

U skladu s već uspostavljenom kvalitetnom bilateralnom saradnjom s državnim tijelima Savezne Republike Njemačke nadležnim za pitanja konkurencije, delegacija Agencije za zaštitu konkurencije je, u septembru 2023. godine, boravila u studijskoj posjeti SR Njemačkoj. Rezimirani su dosadašnji rezultati bilateralne saradnje i razmijenjene ideje za nastavak iste. Takođe, konstatovano da crnogorske institucije mogu nastaviti da računaju na podršku

njemačkih kolega na planu ispunjavanja završnih mjerila u pregovaračkom poglavlju 8 – *Konkurencija*.

9.6. Ostalo / Upitnici

Agencija aktivno učestvuje u radu međunarodnih platformi i organizacija i kada je u pitanju dostavljanje relevantnih informacija, te je u izvještajnom periodu popunjavala upitnike za potrebe RCC-a i ICN-a.

9.7. STO - Pregled trgovinskih politika

Rješenjem u skladu sa Zaključkom Vlade iz 2017. godine Agencija za zaštitu konkurencije je članica Radne grupe za sprovođenje procesa pregleda trgovinskih politika, praćenje i implementaciju pravne tekovine STO i obaveza preuzetih članstvom u STO.

9.8. Pomoć i podrška Agenciji procesu pristupanja EU i Monitoring EU

Agencija ima intenzivnu saradnju s Delegacijom Evropske unije u Podgorici, kroz redovno dostavljanje izvještaja o aktivnostima u pogledu zakonodavnog napretka, implementacije, administrativnih kapaciteta, međunarodne saradnje, te ostalih aktivnosti.

U januaru 2023. godine, održan je dvanaesti sastanak Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i Evropske unije na kojem je, između ostalog, razgovarano o napretku u okviru pregovaračkog poglavlja 8 – *Konkurencija*, kao i o naporima Agencije na planu ispunjenja završnih mjerila u navedenom poglavlju.

U oktobru 2023, održan sastanak predsjednika Crne Gore, sa šefovima i ostalim predstavnicima pregovaračkih radnih grupa za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za konkretne oblasti pravne tekovine Unije. Direktor Agencije za zaštitu konkurencije predstavio je kratak pregled trenutnog stanja pregovora u oblastima obuhvaćenim pregovaračkim poglavljem 8 – *Konkurencija*, kao i planove za predstojeći period, koji bi trebalo da dovedu do što skorijeg ispunjenja završnih mjerila u predmetnom poglavlju.

9.9. IPA 2020 – Increasing the capacity of institutions harmonising and implementing of EU acquis in the area of Competitiveness and Innovation

U 2023. godini nastavljena je implementacija projekta pod nazivom „Unapređenje kapaciteta institucija za usklađivanje i sprovođenje pravne tekovine EU u oblasti konkurentnosti i inovacija“, koji se finansira iz pretpristupnih IPA fondova.

U okviru navedenog projekta:

- oktobar 2023. godine održana je radionica pod nazivom „Davaoci državne pomoći o pravilima državne pomoći“. Na radionici, kojoj su prisustvovali predstavnici javnih institucija relevantnih za oblast državne pomoći.
- 6. novembra, održana je obuka u oblasti konkurencije posvećena sudijama i tužiocima. Obuka je organizovana od strane Agencije za zaštitu konkurencije i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu.
- Novembar 2023. godine - održana radionica na temu sanacije i restrukturiranja državne pomoći.
- Novembar 2023. godine - organizovan radni doručak s predstavnicima medija, na kom je Agencija za zaštitu konkurencije predstavila svoje do tada postignute rezultate i planove za predstojeći period – s naročitim osvrtom na trenutno aktuelne slučajeve dodjele državne pomoći
- Decembar 2023. godine - obuka na temu primjene pravila o kontroli državne pomoći u energetsom sektoru, koju je vodio ekspert iz Sjeverne Makedonije.
- Decembar 2023. godine - organizovana obuka za službenike Agencije za zaštitu konkurencije i Ministarstva finansija – Direktorata za politiku javnih nabavki, na temu manipulacija ponudama na javnom konkursu (tzv. „bid rigging“).

9.10. Policy and Legal Advice Centre (PLAC) projekat

U prostorijama Ministarstva evropskih poslova je 23. oktobra organizovan pripremni radni sastanak s ekspertkinjom iz Republike Hrvatske, na temu PLAC (*Policy and Legal Advice Centre*) projekta, koji bi trebalo da u predstojećem periodu pomogne crnogorskim institucijama pri usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije – uključujući i u oblastima obuhvaćenim pregovaračkim poglavljem 8 (*Konkurencija*).

Univerzitet Crne Gore (Ekonomski fakultet i Pravni fakultet)

Početak marta 2023. godine, predstavnik Agencije za zaštitu konkurencije održao je predavanje studentima Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore posvećeno politici

konkurencije, a u cilju afirmacije uloge Agencije kao kontrolora ekonomskih odnosa na crnogorskom tržištu.

Dana 26. maja 2023. godine, potpisan je Memorandum o saradnji između Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore i Agencije za zaštitu konkurencije. Memorandum je rezultat bilateralnih sastanaka na kojima je odlučeno da postoji značajan prostor za unapređenje saradnje dviju institucija u oblastima konkurencije i državne pomoći.

Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu (COSDT) - u koorganizaciji Agencije za zaštitu konkurencije i Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, finansirana od strane Evropske unije, održana je obuka za sudije i tužioce iz oblasti državne pomoći.

Sudski savjet – na sastanku sa predstavnicima Sudskog savjeta se razgovaralo o o izazovima i obavezama s evropske agende u pregovaračkom poglavlju 8 – *Konkurencija*. Na sastanku je dogovoreno da se u narednom periodu uspostavi bliža saradnja između institucija kroz imenovanja kontakata koji će biti uključeni u realizaciju aktivnosti u okviru poglavlja 8.

10. DRŽAVNA POMOĆ

10.1. Zakonodavni okvir i podzakonski akti

Zakonom o kontroli državne pomoći iz 2018. godine, propisuju se uslovi i postupak dodjele i kontrole namjenskog korišćenja državne pomoći, radi zaštite konkurencije i ispunjavanja obaveza preuzetih potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Saglasno članu 2 Zakona o kontroli državne pomoći, državna pomoć je:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Podzakonski akti donešeni u 2023. godini:

- 1) Pravilnik o izmjeni Pravilnika o Listi pravila državne pomoći („Sl. list CG“, br. 34/23).
- 2) Pravilnik o izmjeni Pravilnika o načinu podnošenja prijave i obrascu prijave za državnu pomoć („Sl. list CG“, br. 57/23).
- 3) Pravilnik o izmjeni Pravilnika o Listi pravila državne pomoći („Sl. list CG“, br. 115/23).
- 4) Pravilnik o izmjenama Pravilnika o načinu podnošenja prijave i obrascu prijave za državnu pomoć („Sl. list CG“, br. 34/23).

10.2. IMPLEMENTACIJA ZAKONA O KONTROLI DRŽAVNE POMOĆI

Odluke Agencije u 2023. godini u Odsjeku za prethodnu kontrolu državne pomoći:

Ukupno je donešeno 39 odluka, od čega je:

- 10 rješenja u postupcima prethodne kontrole;
- 29 mišljenja u postupcima prethodne kontrole.

Sve odluke su javno dostupne na internet stranici Agencije.

Rješenja i mišljenja donešena u postupku prethodne kontrole:

1. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - (Rješenje Savjeta Agencije od 25.01.2023. godine);
2. Ministarstvo zdravlja - (Mišljenje Savjeta Agencije od 02.02.2023. godine) (Plaćanje obaveza Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore po osnovu Ugovora o pružanju zdravstvenih usluga specijalizovane medicinske rehabilitacije zaključenog sa Institutom za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju „Dr. Simo Milošević“ AD Igalo);
3. Opština Berane – (Mišljenje Savjeta Agencije od 10.02.2023. godine) (Nacrt Odluke o produženju garancije kredita za privredno društvo DOO „Benergo“ Berane);
4. Ministarstvo kulture i medija – (Rješenje Savjeta Agencije od 27.02.2023. godine) (Nacrt Programa državne pomoći Ministarstva kulture i medija za 2023. godinu);
5. Ministarstvo kulture i medija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 27.02.2023. godine) (Nacrt Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o raspodjeli sredstava za štampane medije i internetske publikacije);

6. Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja – (Mišljenje Savjeta Agencije od 20.03.2023. godine) (Prenos javnih sredstava društvu sa ograničenom odgovornošću Inovaciono-preduzetnički centar „Tehnopolis” Nikšić);
7. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma – (Rješenje Savjeta Agencije od 20.03.2023. godine) (Program za razvoj i promociju zanatstva za 2023. godinu);
8. Opština Kolašin – (Rješenje Savjeta Agencije od 20.03.2023. godine) (Plan šeme državne pomoći za 2023. godinu);
9. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma – (Rješenje Savjeta Agencije od 20.03.2023. godine) (Program za unapređenje konkuretnosti privrede za 2023. godinu);
10. Prijestonica Cetinje – (Mišljenje Savjeta Agencije od 28.03.2023. godine) (Refinansiranje kreditnih obaveza Prijestonice Cetinje, uzetih uz državnu garanciju Vlade Crne Gore – Ministarstva finansija);
11. Ministarstvo kapitalnih investicija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 28.03.2023. godine) (Program primjene hitne podrške transportnom sektoru);
12. JU Filmski centar Crne Gore – (Rješenje Savjeta Agencije od 28.03.2023. godine) (Program državne pomoći za sufinansiranje proizvodnje kinematografskih djela za 2023. godinu);
13. Glavni grad Podgorica – (Mišljenje Savjeta Agencije od 05.04.2023. godine) (Preuzimanje obaveza dijela kreditnog zaduženja po kreditu za rekonstrukciju i izgradnju vodovodne infrastrukture na području Opštine Tuzi, od strane Glavnog grada Podgorice);
14. Ministarstvo kulture i medija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 05.04.2023. godine) (Pravilnik o raspodjeli štampane neprofitne medije);
15. Opština Kolašin – Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj – (Mišljenje Savjeta Agencije od 21.04.2023. godine) (Plan šema državne pomoći za 2023. godinu Opštine Kolašin, koji se odnosi na finansiranje društava DOO „Komunalno” Kolašin i DOO „Vodovod i kanalizacija” Kolašin u vidu direktnih bespovratnih sredstava);
16. Fond za inovacije Crne Gore – (Mišljenje Savjeta Agencije od 30.05.2023. godine) (Pomoć predviđena Predlogom programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji);
17. Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma – (Mišljenje Savjeta Agencije od 30.05.2023. godine) (Obezbjedenje dodatnih sredstava iz tekuće budžetske rezerve za nabavku i ugradnju mobilnih prostorija za prečišćavanje vode za regionalni vodovodni sistem);

18. Ministarstvo finansija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 30.05.2023. godine) (Predlog Uredbe o osiguranju iznosa od netržišnih rizika);
19. Ministarstvo kapitalnih investicija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 30.05.2023. godine) (Izdavanje državne garancije u iznosu od 80% od 3.000.000,00 eura za kreditni aranžman Montecargo AD);
20. Ministarstvo kapitalnih investicija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 30.05.2023. godine) (Izdavanje državne garancije za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore AD Podgorica i Evropskog društva za finansiranje nabavki željezničkog materijala, za potrebe urgentnog generalnog remonta vozničkih sredstava koji se koriste za željeznički putnički saobraćaj);
21. Ministarstvo kapitalnih investicija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 23.06.2023. godine) (Predlog Programa privremene hitne podrške transportnom sektoru u kontekstu trenutne globalne krize izazvane ratom u Ukrajini);
22. Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja – (Mišljenje Savjeta Agencije od 23.06.2023. godine) (Predlog Programa za inovacije 2023-2027);
23. Fond za inovacije Crne Gore – (Rješenje Savjeta Agencije od 23.06.2023. godine) (Predlog Programa za provjeru inovativnog koncepta – POC koje se odnose na troškove službenih putovanja, analize tržišta, izrade studije izvodljivosti, izradi studije ili plana za komercijalizaciju te troškovi provjere i zaštite intelektualnog vlasništva, kao i PDV-a na prihvatljive troškove);
24. Ministarstvo kapitalnih investicija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 23.06.2023. godine) (Izdavanje dodatne državne garancije u iznosu od 9.000.000 eura koja je predviđena Nacrtom Amandmana na Ugovor o kreditnom aranžmanu između Crnogorskog elektroenergetskog sistema AD Podgorica i Evropske banke za obnovu i razvoj, a u cilju finansiranja prigušnice (reaktora) u TS Lastva);
25. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma – (Mišljenje Savjeta Agencije od 11.07.2023. godine) (Predlog Programa za podsticanje direktnih investicija u turizmu i ugostiteljstvu za 2023. godinu);
26. Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma – (Mišljenje Savjeta Agencije od 28.07.2023. godine) (Predlog prenova Ugovora o utvrđivanju prava i obaveza između Vlade Crne Gore i Crnogorskog fonda za solidarnu stambenu izgradnju d.o.o. Podgorica);
27. Ministarstvo prosvjete – (Mišljenje Savjeta Agencije od 28.07.2023. godine) (Odobrenje subvencija na cijene koštanja kvadrata stambenog prostora SZ „Solidarno” prema kupcima stanova – prosvjetnim radnicima);
28. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – (Mišljenje Savjeta Agencije od 22.09.2023. godine) (Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama);

29. Ministarstvo kulture i medija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 22.09.2023. godine) (Predlog zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama);
30. Ministarstvo prosvjete – (Mišljenje Savjeta Agencije od 25.10.2023. godine) (Produženje roka važenja garancije države i reprogram kredita SZ „Solidarno” Podgorica);
31. Ministarstvo kapitalnih investicija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 11.12.2023. godine) (Dodjela 541.666,67 eura „Berzi električne energije” DOO Podgorica, u cilju dvogodišnjeg zakupa softvera koji će služiti za uspostavljanje tržišta „dan-unaprijed”);
32. Ministarstvo kapitalnih investicija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 11.12.2023. godine) (Dodjela 500.000,00 eura Crnogorskom operatoru tržišne električne energije DOO Podgorica, u cilju nabavke Market Management Systema (MMS) koji će služiti za razmjenu podataka operaterima distributivnog sistema);
33. Investiciono razvojni fond Crne Gore – (Rješenje Savjeta Agencije od 11.12.2023. godine) (Godišnji plan Investiciono razvojnog fonda Crne Gore za poslovnu 2024. godinu);
34. Ministarstvo ekonomskog razvoja – (Mišljenje Savjeta Agencije od 20.12.2023. godine) (Predlog Zakona o kreditno-garantnom fondu Crne Gore);
35. Ministarstvo energetike i rudarstva - (Rješenje Savjeta Agencije od 20.12.2023. godine) (Izdavanje dodatne državne garancije u iznosu od 9.000.000 eura koja je predviđena Nacrtom Amandmana na Ugovor o kreditnom aranžmanu između Crnogorskog elektroprenosnog sistema AD Podgorica i Evropske banke za obnovu i razvoj, a u cilju finansiranja prigušnice (reaktora) u TS Lastva);
36. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija – (Rješenje Savjeta Agencije od 20.12.2023. godine) (Produženje garancije u vezi sa Nacrtom Aneksa III Ugovora o kreditu br. 04-420-3100374.4 od 30.12.2019. godine);
37. Ministarstvo prosvjete – (Mišljenje Savjeta Agencije od 20.12.2023. godine) (Dodjela sredstava Društvu sa ograničenom odgovornošću – Osnovnoj školi za muzičke talente „Andre Navarra”);
38. Ministarstvo finansija – (Mišljenje Savjeta Agencije od 25.12.2023. godine) (Finansiranje početka rada Komore poreskih savjetnika Crne Gore);
39. Ministarstvo saobraćaja i pomorstva – (Mišljenje Savjeta Agencije od 28.12.2023. godine) (Izdavanje državnih garancija za kreditni aranžman između Željezničkog prevoza Crne Gore AD Podgorica i Evropske banke za obnovu i razvoj, za potrebe nabavke novih elektromotornih vozova u iznosu od 30.000.000 eura).

Naknadna kontrola

U nastavku teksta su rješenja Agencije donešene u 2023. godini u postupcima naknadne kontrole. Ukupno je donešeno devet (9) rješenja, od čega:

- sedam (7) rješenja o pokretanju ispitnog postupka; i
- dva (2) rješenja o ocjeni mjera koje su bile predmet ispitnog postupka.

Sva rješenja su javno dostupna na internet stranici Agencije.

Pokrenuti postupci naknadne kontrole:

1. Ministarstvo kapitalnih investicija i Ministarstvo finansija - mjera/e dodijeljena/e Društvu sa ograničenom odgovornošću za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju „ToMontenegro“.
2. Nacionalna turistička organizacija Crne Gore - mjera/e dodijeljena/e Društvu za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju "Montenegro Airlines" a.d. Podgorica (Rješenjem St. br. 164/2021 od 28.04.2021. godine otvara se stečajni postupak).
3. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma i Ministarstvo kulture i medija - mjera/e dodijeljena/e "AST" d.o.o. - Podgorica.
4. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, Nacionalna turistička organizacija Crne Gore, Opština Budva i Turistička organizacija Opštine Budva - mjera/e dodijeljena/e MYEXIT ADVENTURE DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU NOVI SAD.
5. Elektroprivreda Crne Gore AD - Nikšić - mjera/e dodijeljena/e "TOSCELIK PROFIL VE SAC ENDRUSTRISI" A.S., koje je osnovano i posluje u skladu sa zakonima i propisima Republike Turske, sa sjedištem na adresi Organize Sanayi Bolgesi, Seriseki, Iskenderun, Hatay - Turska i TOSCELIK ALLOYED ENGINEERING STEEL NIKŠIĆ DOO.
6. Opština Nikšić - mjera/e dodijeljena/e DRUŠTVU SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU "AUTOBUSKA STANICA" NIKŠIĆ.
7. Ministarstvo finansija - mjera/e dodijeljena/e po osnovu Ugovora o načinu izmirenja dijela međusobnih obaveza, zaključenog dana 29.09.2023. godine, između Agencije za osiguranje depozita iz Beograda, Republika Srbija, JUGOBANKA AD BEOGRAD U STEČAJU i Crne Gore - Ministarstva finansija.

Rješenja donešena u postupku naknadne kontrole:

1. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma - mjere dodijeljene Društvu sa ograničenom odgovornošću "Skijališta Crne Gore" Mojkovac.
2. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma i Ministarstvo kulture i medija - mjere dodijeljene "AST" d.o.o. - Podgorica. Agencija je naložila Ministarstvu ekonomskog razvoja povraćaj nezakonito dodijeljene neusklađene državne pomoći u iznosu od od 38.716,12 eura u 2021. fiskalnoj godini, po osnovu Zaključka Vlade Crne Gore br. 07-522 od 17.03.2017. godine. Agencija je naložila Ministarstvu kulture i medija povraćaj nezakonito dodijeljene neusklađene državne pomoći u iznosu od 892,41 eura u 2022. fiskalnoj godini, po osnovu Zaključka Vlade Crne Gore br. 04-2481/2 od 22.04.2022. godine. Agencija je naložila da ova ministarstva bez odlaganja, a najkasnije u roku od četiri (4) mjeseca od dana prijema tog rješenja, preduzmu mjere neophodne za povraćaj neusklađene državne pomoći. Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma i Ministarstvo kulture i medija su obavijestili Agenciju o o preduzetim mjerama za povraćaj. Korisnik državne pomoći ("AST" d.o.o. - Podgorica) dužan je da vrati neusklađene državne pomoći utvrđene pomenutim rješenjem, a na koje se obračunava kamata za period od dodjele pomoći do dana donošenja ovog rješenja o povraćaju i plaća zatezna kamata u skladu sa zakonom kojim se uređuje zatezna kamata.

Nakon donošenja rješenja o povraćaju nezakonite ili neusklađene državne pomoći, Agencija nema zakonske nadležnosti u odnosu na praćenje realizacije povraćaja, već je obaveza sačinjavanja plana povraćaja nezakonite ili neusklađene državne pomoći, kao i utvrđivanje mjera i rokova za njegovu realizaciju na davaocu državne pomoći, a sve u skladu sa pravilima i propisima koji se primjenjuju na povraćaj nezakonite ili neusklađene državne pomoći. Međutim, Agencija je u Obavještenju svim davaocima državne pomoći o obavezi dostavljanja podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2023. godini, navela da je neophodno da davaoci državne pomoći kojima je Agencija naložila povraćaj državne pomoći, dostave podatke o iznosima povraćene državne pomoći u 2023. godini. Agencija je dodatno, u cilju transparentnosti kako dodijeljene, tako i vraćene državne pomoći, pored registara državne pomoći (de minimis, COVID-19 i opšti), uspostavila Registar povraćaja državne pomoći. Rok za dostavljanje traženih podataka (podataka o dodijeljenoj i vraćenoj državnoj pomoći) je do 15. marta 2024. godine i dostavljeni podaci će biti uvršteni u **Godišnji izvještaj od dodijeljenoj državnoj pomoći u 2023. godini**, koji Agencija donosi shodno odredbama člana 25a st. 4 i 5 Zakona do kraja drugog kvartala tekuće godine (2024. godine) za prethodnu godinu (2023. godinu).

Upravni sporovi

1. Upravni spor koji je pred Upravnim sudom Crne Gore u 2022. godini pokrenut tužbom od strane Društva za transport putnika i robe u vazdušnom saobraćaju "Montenegro Airlines" a.d. Podgorica (Rješenjem St. br. 164/2021 od 28.04.2021. godine otvara se stečajni postupak) protiv Rješenja Agencija u postupku naknadne kontrole o ocjeni mjera koje su bile predmet ispitnog postupka, je u toku.
2. Upravni spor koji je pred Upravnim sudom Crne Gore u 2022. godini pokrenut tužbom od strane "Luke Bar" AD Bar protiv Rješenja Agencija u postupku naknadne kontrole o ocjeni mjera koje su bile predmet ispitnog postupka, je u toku.
3. Upravni spor koji je pred Upravnim sudom Crne Gore u 2023. godini pokrenut tužbom od strane Turističke organizacije Opštine Budva protiv Rješenja Agencije o pokretanju ispitnog postupka, je u toku.
4. Upravni spor koji je pred Upravnim sudom Crne Gore u 2023. godini pokrenut tužbom od strane "AST" d.o.o. - Podgorica protiv Rješenja Agencije kojim se odbija zahtjev za ponavljanje postupka, kao neosnovan, je u toku.

11. ZAKLJUČAK

Postavljeni poslovni ciljevi, odnosno ostvareni rezultati u toku 2023. godine, potvrđuju jačanje uloge i značaja Agencije u pogledu primjene zakonodavnog okvira koji reguliše oblasti zaštite konkurencije i kontrole državne pomoći.

Takođe, uloga Agencije odnosi se i na preventivne aktivnosti s jedne strane, odnosno širenja i unapređenje znanja iz oblasti kojima se bavi, ali i jačanje nadzornih aktivnosti koje se odnose na efikasno vođenje postupaka i donošenje odluka u predmetima koji imaju prioritetan značaj za ekonomiju Crne Gore i njene građane.

U izvještajnom periodu, jedan od ključnih prioriteta u radu Agencije jeste rješavanje izuzetno kompleksnih poslova, odnosno predmeta koji spadaju u tekuće aktivnosti u radu Agencije, ali i rješavanje i donošenje odluka u složenim predmetima iz prethodnog perioda. Predmetnim izvještajem su obuhvaćene sve aktivnosti, poslovi i postupci koje je Agencija obavljala tokom izvještajnog perioda, a u skladu sa ovlašćenjima i nadležnostima sadržanim u Zakonu o zaštiti konkurencije i Zakonu o kontroli državne pomoći, kao i nizu podzakonskih akata koji detaljnije uređuju pojedina pitanja iz područja politike i prava zaštite konkurencije i državne pomoći.

Kada su u pitanju rezultati ostvareni po konkretnim sektorima, Agencija je u 2023. godini posebnu pažnju posvetila okončanju postupaka naknadne kontrole državne pomoći, pokrenutih kako u izvještajnom, tako i u prethodnom periodu. Takođe, važne odluke su donijete i u Odsjeku za prethodnu kontrolu državne pomoći, a koje se odnose na unapređenje

i razvoj crnogorske ekonomije, odnosno njenih privednih subjekata, a sve u skladu sa nacionalnom i evropskom regulativom koja regulišu ovu oblast. Sa aspekta utvrđivanja povreda konkurencije, zapaženo je povećanje broja neposrednih uvida koje je Agencija uspješno sprovedla u postupcima utvrđivanja zabranjenih sporazuma. Važna komponenta zaštite konkurencije je i sama privreda, pa Agencija nastoji da partnerskim odnosom sa učesnicima na tržištu dobija informacije neophodne za postupanje u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Takođe, kada je u pitanju otvorenost Agencije prema građanima i privredi, može se zaključiti da su transparentnost i širenje iskustava iz oblasti zaštite konkurencije i kontrole državne pomoći, bili ključni faktor u radu Agencije, na čemu će se i u narednom periodu intenzivno raditi. Važno je istaći da cilj i svrha rada Agencije nije represivna uloga u smislu primarnog utvrđivanja povreda i kažnjavanje učesnika, već uspostavljanje pozitivnog poslovnog okruženja na tržištu, što uključuje i razvoj svijesti o prihvatljivim obrascima ponašanja i poslovanja na tržištu.

Svakako važan element za unapređenje svake državne institucije, pa i Agencije za zaštitu konkurencije, jeste stručni i profesionalni kadar. Da bi se rezultati Agencije i uloženi napor u rješavanje kompleksnih poslova, percipirali kao efikasni, potrebno je prevashodno raditi na jačanju administrativnih kapaciteta institucije. Dakle, Agencija će i u narednom periodu permanentno raditi na jačanju i unapređenju kadrovskih kapaciteta, u cilju daljeg jačanja uloge institucije kako na nacionalnom, tako i na međuradnom planu.

U izvještajnom periodu, Agencija je shodno svojim ovlašćenjima i nadležnostima, doprinosila stvaranju uslova za ekonomski rast Crne Gore koji se zasniva na inovacijama i novim ulaganjima, povećanju produktivnosti, rastu zaposlenosti, te jačanju sposobnosti crnogorske ekonomije. U prilog naprijed navedenom, evidentno je povećanje obima postupanja u svim segmentima, kao i unaprjeđenje saradnje sa međunarodnim i domaćim institucijama, te drugim aktivnostima neophodnim za ostvarenje navedenih ciljeva.

Dodatno, kako je transparentnost jedan od prioriteta u radu, nastojalo se potpunoj otvorenosti i informisanja javnosti u vezi dodjele državne pomoći kroz registre državne pomoći (opšti, de minimis, COVID-19 i povraćaj pomoći), koji su javno dostupni svim građanima na internet stranici Agencije. S obzirom da su davaoci državne pomoći dužni da unose podatke u odgovarajuće registre, sprovedena je kontinuirana obuka davalaca državne pomoći, sve u cilju efikasnog ažuriranja podataka.

Kada su u pitanju međunarodne obaveze, potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u okviru odredaba koje se odnose na politike zaštite konkurencije i državne pomoći, ali i obavezama iz pregovaračkog poglavlja 8 – konkurencija, Crna Gora se

obavezala da će uskladiti nacionalno, ali i primjenjivati evropskog zakonodavstvo iz ovih oblasti. Takođe, Agencija će i u narednom periodu, u saradnji sa drugim nadležnim organima, vršiti kontinuirano usklađivanje sa pravilima koja se primjenjuju u Evropskoj uniji u oblasti zaštite konkurencije i kontrole državne pomoći i težiti standardima koji vrijede u Evropskoj uniji. Na širem međunarodnom planu, Agencija će nastaviti saradnju sa relevantnim institucijama, kao što su RCC, OECD, GVH i ICN, radi pravilne, kontinuirane i usklađene primjene propisa EU, a naročito će unaprijediti bilateralnu saradnju sa nadležnim upravama/tijelima koja se bave oblastima konkurencije i državne pomoći.

Agencija očekuje punu podršku i saradnju od strane resornih ministarstava i nacionalnih regulatora tržišta, kako u daljoj harmonizaciji nacionalnog zakonodavstva sa *acquis communautaire*-om, tako i u daljoj primjeni i promociji pravila konkurencije i državne pomoći. Navedeno iz razloga jer i oblast zaštite konkurencije i kontrole državne pomoći koje su u nadležnosti Agencije, predstavljaju jedan od značajnijih instrumenata i stubova stvaranja i jačanja jedinstvenog ekonomskog prostora, te će Agencija nastaviti kontinuirano raditi na stvaranju boljih uslova na tržištu Crne Gore.

12. ZAVRŠNI RAČUN NA 2023. GODINU

12.1. Prihodi Agencije

Plan prihoda Agencije za 2023. godinu pripremljen je u skladu sa zaključcima i preporukama Vlade Crne Gore, a na osnovu usaglašenog stava sa Ministarstvom finansija. Ukupan iznos od **752.405,98 €** opredijeljen je i sadržan u Budžetu Crne Gore za 2023. godinu.

Tabela 3: Uporedni prikaz ostvarenih prihoda 2022.-2023. godina

PRIHODI	2022. GODINA	2023. GODINA	Promjene u%
BUDŽET CRNE GORE	657.179,97	752.405,98	+ 14,49
NAKNADE *	1.017.778,17	1.088,214,81	+ 6,92
DONACIJE I OSTALI IZVORI PRIHODA	—	—	—

Dio prihoda koji se izdvaja po osnovu naknada predviđenih Tarifnikom o visini naknada koje se plaćaju u postupku pred Agencijom za zaštitu konkurencije iskazuje se na posebnom računu kod Centralne banke Crne Gore.

Sredstva ostvarena po ovom osnovu ne predstavljaju imovinu Agencije i ista su u nadležnosti Ministarstva finansija, tako da Agencija za zaštitu konkurencije nema pravo raspolaganja sa njima.

12.2. Struktura rashoda

Plan rashoda Agencije zasnovan je na realno očekivanim izdacima za obavljanje redovnih aktivnosti i funkcionisanja Agencije u 2023. godini. Svaka pojedinačna stavka planirana je na osnovu procijenjenih potreba i rashoda iz 2022. godine, korigovana za planirani nivo promjena u 2023. godini.

12.3. Tekući izdaci

Tekući izdaci su planirani u iznosu od **752.405,98€** i čine ih izdaci za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca, materijal i usluge, tekuće održavanje opreme i renta, i to kako slijedi:

12.4. Izdaci za bruto zarade

Izdaci za bruto zarade planirani su iznosom od **517.849,98** i odnose se na neto zarade stalno zaposlenih, kao i pripadajuće poreze i doprinose u skladu sa utvrđenim zakonskim propisima, a koji se odnose na period u kojem će se zarade i naknade isplaćivati.

12.5. Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge planirani su u iznosu od **78.832,61** i odnose se na sve kategorije materijalnih troškova, uključujući troškove materijala, službenih putovanja, reprezentacije, električne energije, komunikacionih usluga, konsultantskih usluga, projekata i studija, usluga stručnog usavršavanja i ostalih usluga Agencije.

Planirani **izdaci za tekuće održavanje opreme i održavanja poslovnih prostorija iznose 26.536,68€**. **Kapitalni izdaci** u iznosu od **13.500,00€** planirani su za kupovinu nedostajuće opreme (kancelarijski namještaj, kompjuterska oprema i oprema za informacioni sistem). Troškovi po osnovu **rente** opredijeljeni su u iznosu od **75.042,92€**, predviđeni važećim ugovorima o zakupu poslovnog prostora.

12.6. Ostali izdaci I transferi

Ostali izdaci su planirani u iznosu od: **31.350,40€**, a čine ih izdaci po osnovu ugovora o dijelu, izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka, izrade i održavanja softvera, izdaci po osnovu osiguranja zaposlenih i imovine, komunalne naknade. Transferi institucijama pojedincima planirani su u iznosu **4.000,00€**.

Prilikom trošenja planiranih sredstava, Agencija je dosljedno poštovala sve zakonske i druge propise, procedure i zaključene ugovore. U sprovođenju procedura i donošenja odluka i

rješenja, Agencija se pridržavala principa dosljednosti i usklađenosti sa primjenljivom Regulativom i Pravnim sistemom Crne Gore, a isključivo sa ciljem ostvarivanja funkcije koja joj je povjerena.

Tabela 4: Budžet Agencije za zaštitu konkurencije za 2023. godinu

<i>Funkcionalna klasifikacija</i>	<i>Ekonomska klasifikacija</i>		<i>Opis</i>	<i>Iznos</i>
40911			Agencija za zaštitu konkurencije	752.405,98
Program 15004			Trgovina, zaštita konkurencije, potrošači intelektualne svojine i unapređenje poslovnog ambijenta	
Potprogram 15 004 004			Sprječavanje narušavanja slobodne konkurencije i kontrola državne pomoći	752.405,98
SAP KOD				
40911*	4		Izdaci	752.405,98
40911A0158 i 40911A0159				
	41		Tekući izdaci	733.405,98
	411		Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	531.965,52
0411	411-1		Neto zarade	397.083,14
0411	411-2		Porez na zarade	25.080,00
0411	411-3		Doprinosi na teret zaposlenog	75.262,00
0411	411-4		Doprinosi na teret poslodavca	30.712,00
0411	411-5		Opštinski prirez	3.828,39
	412		Ostala lična primanja	5.292,00
0411	412-7		Ostale naknade	5.292,00
	413		Rashodi za materijal	32.973,20
0411	413-1		Administrativni materijal	16.550,00
0411	413-3		Materijal za posebne namjene	0,00
0411	413-4		Rashodi za energiju	8.000,00
0411	413-5		Rashodi za gorivo	5.423,20
0411	413-9		Ostali rashodi za materijal	3.000,00
	414		Rashodi za usluge	40.152,21
0411	414-1		Službena putovanja	4.132,24
0411	414-2		Reprezentacija	1.579,62
0411	414-3		Komunikacione usluge	12.992,86
0411	414-6		Advokatske, notarske i pravne usluge	2000,00
0411	414-7		Konsultantske usluge, projekti i studije	11.449,49
0411	414-8		Usluge stručnog usavršavanja	3000,00
0411	414-9		Ostale usluge	5000,00
	415		Rashodi za tekuće održavanje	19.964,05
0411	415-2		Tekuće održavanje građevinskih objekata	12.964,05
0411	415-3		Tekuće održavanje opreme	7.000,00
	417		Renta	70.000,00
0411	417-1		Zakup objekta	70.000,00
	419		Ostali izdaci	28.056,00
0411	419-1		Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	7.056,00
0411	419-2		Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	2.000,00
0411	419-3		Izrada i održavanje softvera	15.000,00
0411	419-4		Osiguranje	6.000,00
0411	419-6		Komunalne naknade	3.000,00
0411	419-9		Ostalo	
	43		Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	
0411	431		Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	4.000,00
0411	431-8		Ostali transferi pojedinaca	4.000,00
	44		Kapitalni izdaci	
	441		Kapitalni izdaci	15.000,00
0411	441-5		Izdaci za opremu	15.000,00
	46		Otplata dugova	
	463		Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00
0411	4630		Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00

12.7. Izvršenje Budžeta za 2023. godinu - Završni račun

Agencija je u obavezi da do kraja I kvartala tekuće godine podnese Vladi Završni račun odnosno da u istom roku Vladi i Skupštini Crne Gore dostavi *Izveštaj o radu* za prethodnu godinu, radi usvajanja. S tim u vezi, a shodno Pravilniku o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave („Sl. list CG“, br. 23/14 i 71/19) Agencija je Ministarstvu finansija dana 26.02.2024. godine, pod brojem 06-400/24-118/1 dostavila **Završni račun za 2023. godinu na propisanim obrascima**.

Agencija nema finansijsku nezavisnost, nema svoj žiro račun, tako da se u potpunosti finansira iz Budžeta Crne Gore, odnosno da je ista budžetska potrošačka jedinica.

Na osnovu iznijetog, jasno je da je Agencija u isključivoj obavezi da svoje finansijsko poslovanje vodi u skladu sa propisima na snazi, vezanim za budžetsko poslovanje, odnosno u skladu sa Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalnih samouprava, te da sačinjava finansijske iskaze u skladu sa Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

S tim u vezi, Agencija će svoje finansijsko poslovanje i dalje sprovoditi u skladu sa propisima budžetskih potrošačkih jedinica.

12.8. Opšti prihodi

U skladu sa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godinu („Sl. list CG“, br. 152/22 od 30.12.2022. godine), Agenciji su po programu spriječavanja narušavanja slobodne konkurencije i kontrole državne pomoći, kao potrošačkoj jedinici broj 40911, opredijeljena i odobrena sredstva za fiskalnu 2023. godinu u ukupnom iznosu od **752.405,99€**.

12.9. Prihodi od djelatnosti Agencije

Zakonom je predviđeno, između ostalog, da se sredstva neophodna za rad Agencije obezbjeđuju i iz naknada koje se plaćaju Agenciji u skladu sa nadležnostima iz Zakona.

Po tom osnovu, a u skladu sa članom 24 stav 3 Zakona, Agencija je, uz saglasnost Vlade Crne Gore, donijela Tarifnik o visini naknada koje se plaćaju u postupku pred Agencijom (u daljem tekstu: Tarifnik). **Sredstva koja su u 2023. godini, u skladu sa Tarifnikom ostvorena, uplaćivana su na posebne uplatne račune. Agencija nije bila korisnik, odnosno nije imala mogućnost raspolaganja istim, osim na pravo uvida u podatke – odnosno izvode**

uplatnih računa. Sredstva su u nadležnosti Ministarstva finansija ne predstavljaju imovinu Agencije. Cjelokupan iznos izdvojenih sredstava po osnovu naknada koje se plaćaju Agenciji, na kraju kalendarske godine, prenešen je u Budžet Crne Gore.

S tim u vezi, Agencija nije ni bila u obavezi i nije pripremala izjave primaoca za ove prihode u skladu sa tačkom 57 Uputstva o radu državnog trezora. Iz tih razloga, ovi prihodi nijesu ni obuhvaćeni priloženim Završnim računom Agencije za 2023. godinu.

Konačno, treba istaći da je Agencija na dan 31.12.2023. godine, na osnovu naknada koje se plaćaju u postupcima pred Agencijom, na osnovu uvida u izvode banke prihodovala 1.088.214,81€, koji je na kraju 2023. godine prenešen u Budžet Crne Gore.

12.10. Ostali prihodi

U 2023. godini nije bilo prihoda po ostalim osnovama.

12.11. Izdaci

Pregled planiranih i ostvarenih izdataka budžeta Agencije za 2023. godinu, sa procentom ostvarenja.

Tabela 5: Pregled planiranih i ostvarenih izdataka budžeta Agencije za 2023. godinu, sa procentom ostvarenja

Ekon. klas.	Opis	Plan budžeta za 2023. godinu	Ostvarenje plana za 2023. godinu
41	Tekući izdaci	734.905,99	662.174,65
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca i zaposlenog	517.849,98	482.453,32
412	Ostala lična primanja	5.292,00	800,00
413	Rashodi za materijal	30.518,20	22.630,81
414	Rashodi za usluge	48.314,81	42.065,28
415	Rashodi za tekuće održavanje	26.536,68	24.763,70
417	Renta	75.042,92	75.039,36
419	Ostali izdaci	31.350,40	14.422,18
431	Transferi ins. pojedinc.	4.000,00	1.980,00
44	Kapitalni izdaci	13.500,00	8.337,15
441	Kapitalni izdaci	13.500,00	8.337,15
46	Otplata dugova	1,00	0,00
463	Otplata obaveza iz prethodnih godina	1,00	0,00
	Svega	752.405,99	672.491,80

12.12. Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca i ostala lična primanja

Tabela 6: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu ličnih primanja, sa procentom ostvarenja

Ekon. klas.	Ekon. klas.	OPIS	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks
411		Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca i zaposlenog	517.849,98	482.453,32	93,16
	4111	Neto zarade	382.512,96	359.446,74	93,97
	4112	Porez na zarade	25.080,00	21.069,77	84,00
	4113	Doprinosi na teret zaposlenog	75.262,00	69799,07	92,74
	4114	Doprinosi na teret poslodavca	31.166,00	28.999,83	93,05
	4115	Opštinski prirez	3.828,39	3.137,91	81,97

Izdaci po osnovu bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 54,28%, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu sa 53,45%.

12.13. Ostala lična primanja

Tabela 7: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu ostalih ličnih primanja

Ekon. klas.	Ekon. klas.	O P I S	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks
412		Ostala lična primanja	5.292,00	800,00	15,12
	4127	Ostale naknade	5.292,00	800,00	15,12

Izdaci po osnovu rashoda za ostala lična primanja u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 0,12%%, a u ukuno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu sa 0,12%.

12.14. Rashodi za materijal

Tabela 8: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za materijal, sa procentom ostvarenja

Ekon. klas.	Ekon. klas.	O P I S	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks
413		Rashodi za materijal	30.518,20	22.630,81	74,16
	4131	Administrativni materijal	14.895,00	12.065,65	81,00
	4139	Ostali rashodi za materijal	3.000,00	2.981,58	99,37
	4134	Rashodi za energiju	7.200,00	2.184,31	30,34
	4135	Rashodi za gorivo	5.423,20	5.399,27	99,56

Izdaci po osnovu rashoda za materijal u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 3,42%, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu sa 3,37%.

12.15. Rashodi za usluge

Tabela 9: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za usluge, sa procentom ostvarenja

Ekon. klas.	Ekon. klas.	O P I S	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks
414		Rashodi za usluge	48.314,41	42.065,28	87,07
	4141	Službena putovanja	12.292,84	11.874,80	96,60
	4142	Reprezentacija	1.579,62	1.493,86	94,57
	4143	Komunikacione usluge	12.992,86	9.701,23	74,66
	4146	Advokatske, notarske i pravne usluge	2.000,00	1.999,67	99,98
	4147	Konsultantske usluge, projekti i studije	11.449,49	10.971,64	95,83
	4148	Usluge stručnog usavršavanja	3.000,00	1.024,48	34,15
	4149	Ostale usluge	5.000,00	4.999,60	99,99

Izdaci po osnovu rashoda za usluge u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 6,35%, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu sa 6,26%.

12.16. Rashodi za tekuće održavanje

Tabela 10: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za tekuće održavanje, sa procentom ostvarenja

Ekon. klas.	Ekon. klas.	O P I S	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks
415		Rashodi za tekuće održavanje	26.536,68	24.763,70	93,32
	4152	Tekuće održavanje građev. objek.	19.536,68	19.120,42	97,87
	4153	Tekuće održavanje opreme	7.000,00	5.643,28	80,62

Rashodi po osnovu tekućeg održavanja u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 3,74%, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu sa 3,68%.

12.17. Renta

Tabela 11: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu rashoda za rentu, sa procentom ostvarenja

Ekon. klas.	Ekon. klas.	O P I S	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks
417		Renta	75.042,92	75.039,36	99,99
	4171	Zakup objekata	75.042,92	75.039,36	99,99

Izdaci po osnovu rente u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 11,33% a u ukupnim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu sa 11,16%.

12.18. Ostali izdaci

Tabela 12: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu ostalih izdataka sa procentom ostvarenja

Ekon. klas.	Ekon. klas.	O P I S	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks
419		Ostali izdaci	31.550,40	14.422,18	46,00
	4191	Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	6.350,40	5.439,10	85,65
	4192	Izdaci po osnovu troš. sudskih postupaka	2.000,00	55,00	2,75
	4193	Izrada i održavanje softvera	14.000,00	4.500,00	32,14
	4194	Osiguranje	6.000,00	2.742,90	45,72
	4196	Komunalne naknade	3.000,00	1.685,18	56,17
	4199	Ostalo	1,00	0,00	0,00

Rashodi po osnovu ostalih izdataka u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 2,18%, a u ukupnim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu sa 2,14%.

12.19. Transferi

Tabela 13: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu transfera za socijalnu zaštitu, sa procentom ostvarenja

Ekon. klas.	Ekon. klas.	O P I S	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks
431		Transferi instit.pojed. nevl.sk	4.000,00	1.980,00	49,05
	4318	Izdaci za transfere	4.000,00	1.980,00	49,05

Rashodi po osnovu izdataka za transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru u ostvarenom tekućim izdacima učestvuju sa 0,30%, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu učestvuju sa 0,29%.

12.20. Kapitalni izdaci

Tabela 14: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu kapitalnih izdataka, sa procentom ostvarenja

<i>Ekon. klas.</i>	<i>Ekon. klas.</i>	<i>O P I S</i>	<i>Plan za 2023. godinu</i>	<i>Ostvareno u 2023. godini</i>	<i>Indeks</i>
441		Kapitalni izdaci	13,500,00	8.337,15	61,76
	4415	<i>Izdaci za opremu</i>	<i>13.500,00</i>	<i>8.337,15</i>	<i>61,76</i>

Rashodi po osnovu kapitalnih izdataka u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 1,26%, a u ukupno ostvarenim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu učestvuju sa 1,24%.

12.21. Otplata dugova

Tabela 15: Struktura planiranih i ostvarenih izdataka po osnovu otplate obaveza iz prethodnih godina, sa procentom ostvarenja

<i>Ekon. klas.</i>	<i>Ekon. klas.</i>	<i>O P I S</i>	<i>Plan za 2023. godinu</i>	<i>Ostvareno u 2023. godini</i>	<i>Indeks</i>
463		Otplata dugova	1,00	0,00	0,00
	4630	<i>Otplata obaveza iz prethodnih godina</i>	<i>1,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Izdaci po osnovu otplate duga u ostvarenim tekućim izdacima učestvuju sa 0,00%, a u ukupnim izdacima budžeta Agencije za 2023. godinu sa 0,00%.

12.22. Izvještaj o neizmirenim obavezama i drugi izvještaji

U Izvještaju o neizmirenim obavezama, sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, Agencija nije imala neizmirenih obaveza po bilo kojem osnovu.

U izvještaju o načinu utroška sredstava iz tekuće budžetske rezerve, stoji da Agencija u 2023. godini nije koristila sredstva iz tekuće budžetske rezerve. Izjavom o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine, stoji da Agencija nije imala utroška sredstava po ovom osnovu.

12.23. Pokretna imovina

Rješenjem direktora br. 06-142/23-749/1 od 26.12.2023. godine, formirana je Komisija za popis nepokretne i pokretne imovine kojom raspolaže Agencija, na dan 31.12. 2023. godine i shodno tome dostavi Izvještaj o izvršenom popisu i obilježavanju pokretne i nepokretne imovine Agencije, na dan 31.01.2023. godine, sa detaljnim priložima sa prikazanim finansijskim podacima (nabavna vrijednost, ispravka vrijednosti i sadašnja vrijednost), u skladu sa odredbama Zakona o državnoj imovini („Sl. list CG“, br. 21/09 i 40/11) i Uredbe o izvršenom popisu nepokretne i pokretne imovine, sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, i svim potrebnim priložima.

12.24. Organizacija i kadrovska osposobljenost

Unutrašnja organizacija i način poslovanja Agencije u 2023. godini definisana je u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije kojim su obrazovane sljedeće organizacione jedinice: Sektor za zaštitu konkurencije, Sektor za kontrolu državne pomoći, Služba za opšte poslove i finansije i Odjeljenje za međunarodnu saradnju i informisanje javnosti.

12.26. Budžetsko poslovanje

Agencija obavlja budžetsko poslovanje u skladu sa Zakonom o budžetu i Uputstvom o radu državnog trezora i drugim relevantnim propisima.

12.27. Interna akta i služba za unutrašnju reviziju

Agencija je u skladu sa Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, dana 18.06.2013. godine pod brojem 02-351/23-400/21, usvojila knjigu procedura-Finansijsko upravljanje i kontrola (FCM) i ažurirala zadnji put 23.06.2023 godine.

Registar rizika je ažuriran 11.02.2020. godine pod brojem 02-127/1. Agencija je takođe potpisala Sporazum o vršenju unutrašnje revizije u Agenciji, Odjeljenju za unutrašnju reviziju resornog Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma.

12.28. Javne nabavke

Shodno, **Planu javnih nabavki** za budžetsku 2023. godinu, planirani iznos javnih nabavki Agencije u 2023. godini za nabavku roba i usluga iznosio je: 45.806,96€. bez PDV-a, PDV iznosi 10582,12€, što ukupno iznosi 56.389,08€.

Plan javnih nabavki i Izvještaj o realizaciji Plana javnih nabavki za 2023. godinu uredno su, i u rokovima predviđenim pozitivnim propisima, dostavljeni nadležnim institucijama.

12.29. Godišnji izvještaj internog revizora za 2023.godinu

Godišnji izvještaj internog revizora za 2023. godinu nije radjen od strane nadležnog Ministarstva ekonomskog razvoja, odnosno internog revizora, iz Ministarstva ekonomskog razvoja.

U prilogu je prikazan skenirani ovjereni obrazac broj 3 „Izvještaj o novčanim tokovima III“ iz završnog računa za 2023. godinu.

Organizacioni kod: 40911*
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA III

Obrazac 3

Godina 2023
Period 01.01-31.12.
(u €)

redni broj	NOVČANI TOK-EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Plan	Izvršenje	
			Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
1	PRIMICI			
1.1	Opšti prihodi	752.405,99	517.384,18	672.491,80
1.2	Namjenski prihodi			
1.3	Sopstveni prihodi			
1.4	Donacije			
1.5	Pozajmice i krediti			
I	Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	752.405,99	517.384,18	672.491,80
2	IZDACI			
2.1	Tekući izdaci	734.905,99	509.116,05	662.174,65
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	517.849,98	354.366,56	482.453,32
2.1.2	Ostala lična primanja	5.292,00	1.901,20	800,00
2.1.3	Rashodi za materijal	30.518,20	20.818,67	22.630,81
2.1.4	Rashodi za usluge	48.314,41	22.485,08	42.065,28
2.1.5	Tekuće održavanje	26.536,68	15.811,44	24.763,70
2.1.6	Kamate	0,00	0,00	0,00
2.1.7	Renta	75.042,92	61.806,80	75.039,36
2.1.8	Subvencije			
2.1.9	Ostali izdaci	31.350,40	25.986,30	14.422,18
2.2	Transferi za socijalnu zaštitu	4.000,00	5.940,00	1.980,00
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite			
2.2.2	Sredstva za tehnološke viškove			
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja			
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite			
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja			
2.3	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru			
2.4	Kapitalni izdaci	13.500,00	8.268,13	8.337,15
2.5	Pozajmice i krediti			
2.6	Otplata dugova	1,00		0,00
2.7	Rezerve			
II	Ukupno izdaci (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5 + 2.6 + 2.7)	752.405,99	531.730,67	672.491,80

U Podgorici, 26.02.2024.god. _____

Lice odgovorno za
sastavljanje izvještaja

N. Čvorović

